

Informace

odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

5/2007

duben 2007
Praha

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc březen). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/bulletin.php>

V tomto čísle jsou z **českých titulů** podchycena např. témata: hodnocení výsledků boje proti praní peněz, vzájemný vztah měnové politiky ČNB a vývoje výnosností na domácím kapitálovém trhu, reálná konvergence České republiky k Evropské unii v porovnání s ostatními novými členskými zeměmi.

Ze **zahraničních zdrojů** pak upozorňujeme např. na příspěvky týkající se současné situace v EMU v kontextu jejího dlouhodobého vývoje, zavedení eura na Slovensku, padesátileté historie i budoucnosti Evropské unie, úspěchu a využití offshore finančních center (OFC), problémů fiskální udržitelnosti v eurozóně a zavedení jednotných standardů Single Euro Payments Area pro bezhotovostní platební styk v zemích EU. Zajímavý je i článek přinášející praktické informace o evropské DPH (každoročně se opakující tzv. zelené stránky čas. International VAT monitor).

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku, a to Nerovnováhy v eurozóně, Země testované stresem (rozdílná výhodnost eura v zemích EU), ECB se odpoutává od Fed (protichůdný vývoj v Evropě a v USA), Mnohé průmyslové země plýtvají penězi (studie ECB a Spolkového ministerstva financí) a Odborníci v Paříži kritizují ECB (výsledky studie Banque de France).

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
pov. říz. odd. 303

Bulletin Informace odborné knihovny vydává odd. finančních a ekonomických informací MF

Redakce: Ing. J. Böhmová, Mgr. A. Sahánková, A. Mazaná, Mgr. M. Tichá

Do čísla přispěly: M. Beránková, Ing. K. Gubová, A. Mazaná,

Mgr. J. Němečková, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku	4
Daně.....	4
Družstevnictví	12
Ekonomické vědy. Ekonomie	12
Finance. Bankovnictví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	22
Informatika. Počítače	24
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	26
Podnik a podnikání.....	27
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	28
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	30
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	32
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	35
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	37
Zdravotnictví	38
Zemědělství	38
Životní úroveň	39
Ostatní	39
Zkrácené překlady odborných článků.....	41

Daně

Thorsten Kontny, Christian Laschet

Antragsveranlagung ohne Ende : Anmerkungen zu den Vorlagebeschlüssen des BFH v. 22.5.2006, FR 2006, 1041 u. 1049

Návrh na vyrovnání daně ze mzdy bez konce : poznámky k vzorovým rozhodnutím Spolkového finančního dvora z 22.5.2006, FR 2006, 1041 a 1049

Finanz-Rundschau, 5. Februar 2007, Jg. 89, Heft 3, S. 122-127

Příspěvek zkoumá ústavnost lhůty pro podávání ročního vyúčtování, resp. vyrovnání daně ze mzdy, zejm. ve vztahu k čl. 3 odst. 1 Ústavy, a pomocí praktických zkušeností z oblasti finanční správy dochází ke stejnému závěru jako Spolkový finanční soud - totiž že lhůta je protiústavní. Pozn. - Res. Rubrika: Aufsätze [FR]

Hans Nieskens

Änderungen in der Umsatzsteuer 2006-2007

Změny daně z obratu 2006-2007

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. Februar 2007, Jg. 56, Heft 4, S. 125-136

Příspěvek přehledně informuje o změnách daňové úpravy v oblasti daně z obratu v letech 2006-2007 v Německu. Jednotlivé změny zasazuje do celkového kontextu daně z obratu a rozebírá nové problémy vyplývající z provedených daňových změn. Jsou uvedeny i konkrétní praktické příklady u nejdůležitějších změn. Pozn. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Norbert Herzig, Dirk Nitzschke

Bilanzberichtigung in den Fällen erstmaliger höchstrichterlicher Rechtsprechung - kritische Analyse der Auffassung der Finanzverwaltung und der Rechtsprechung

Oprava účetnictví v případech prvotní judikatury nejvyššího soudu - kritická analýza názoru finanční správy a judikatury

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 6, S. 304-308

Kritika přístupu finanční správy a jurisdikce k možnosti opravy účetnictví již předaného finančnímu úřadu. Porovnání předchozí a současné právní situace. Posouzeno pojetí finanční správy a jurisdikce Spolkového finančního dvora; k subjektivnímu pojmu chyby, všeobecné zásady daňového přiznání a možnosti opravy účetnictví (které je přílohou daňového přiznání). - Odkazy.

Valentin Petkantchin

Brussels' misguided campaign against tax breaks

Pomýlená kampaň Bruselu proti daňovým prázdninám

Financial Times, 23.2.2007, no. 36314, p. 13

Autor vyjadřuje nesouhlas s tlakem Bruselu na švýcarské kantony kvůli daňovým prázdninám a nízkým sazbám daní pro podniky. Vyzdvihuje význam daňové soutěže a Švýcarsko a Lucembursko označuje za daňové ráje v srdci Evropy, z nichž mají prospěch nejenom evropští daňoví poplatníci.

Pavel Nesnídal

Daň z obratu v Německu a změna její sazby k 1. lednu 2007

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 3, s. 18-20

Vyměřovací základ daně z obratu a sazby daně z obratu v Německu. Lhůty pro podání přiznání k dani z obratu regulované v § 18 zákona o dani z obratu. Plátcí daně. Místní příslušnost německého finančního úřadu pro daň z obratu. Náležitosti daňového dokladu. Pokuty za porušení (resp. nesplnění) povinností vyplývajících ze zákona o dani z obratu. Stručný vývoj daně z obratu na území Německa.

Alena Koutná

Daň z převodu nemovitostí

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 3, s. 26-34

Předmět daně z převodu nemovitostí, rozdíl mezi věcným břemenem a jiným plněním obdobným věcnému břemeni, plátcé daně z převodu nemovitostí, sazba daně, ocenění věcných břemen, náležitosti daňového

přiznání, splatnost daně, prominutí daně z převodu nemovitostí, uplatnění osvobození od daně, znalecký posudek apod. Doplněno příklady a odpověďmi na nejčastější dotazy.

Danuše Nerudová

Daňová správa v České republice

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 3, s. 35-39

Struktura daňové správy v České republice, daňové inkaso v ČR, mezinárodní spolupráce české daňové správy, spolupráce v oblasti vymáhání pohledávek. Grafy, tab.

Mária Belicová

Daňové priznania 2006 (fyzické osoby)

Trend, 2007, č. 10, s. 36-38

Změny ve zdanění fyzických osob v SR, daňové přiznání. Tab.

Zuzana Rylová

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2006

Praktický poradce v daňových otázkách, 2007, č. 4

V úvodu příspěvku informace o tiskopisu daňového přiznání a o internetových stránkách MF. Dále např. o lhůtách a způsobu podání daňového přiznání, o placení daně apod. Následuje podrobný návod, jak daňové přiznání vyplnit. K tématu viz příl. čas. Ekonom č. 8/2007 s názvem Jak si poradit s daňovým přiznáním za rok 2006. Rubrika: 2 - Daň z příjmů, s. 1-33

Petr Gola

Daňové zatížení ve světě

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 3, s. 20-24

K pojmu celkové zdanění (celková daňová zátěž) a k problematice rovné daně (rovná daň na Slovensku, výpočty). Daňová soustava ve vybraných zemích (Japonsko, USA, Litva, Lotyšsko, Estonsko).

Jan Žižka ; Jan Čapek

Daňový kolotoč : veřejné finance

Euro, 26.3.2007, č. 13, s. 34-38

Autor informuje o chystaném zveřejnění reformních návrhů Topolánkovy vlády v oblasti daní a úspor v sociálním systému. Přestože konkrétní výpočty o dopadech změn na čisté příjmy budou možné až po zveřejnění návrhů, odhaduje a rozebírá některé trendy (jde např. o výnosovou neutralitu, o snížení rozpočtového schodku, o výpočet daně z příjmu zaměstnanců ze "superhrubé mzdy", o vliv na motivaci k práci aj.). - K hlavnímu příspěvku je připojen i krátký článek "Zářejné zítřky České republiky" odhadující vývoj českého daňového systému ve srovnání se zeměmi OECD. Rubrika: Hlavní téma

Marjaana Helminen

Dividends, interest and royalties under the Nordic multilateral double taxation convention

Dividendy, úroky a licenční poplatky v rámci mnohostranné úmluvy severských zemí o zamezení dvojího zdanění

Bulletin for international taxation, 2007, vol. 61, no. 2, p. 49-64

Mnohostranná úmluva severských zemí o dani z příjmu a kapitálu obsahuje samostatné články o dividendách, úrocích a licenčních poplatcích, které jsou založeny na modelové smlouvě OECD, ale přizpůsobeny mezinárodnímu formátu. Příspěvek, který je druhým ze série tří článků o úmluvě skandinávských zemí, zkoumá rozdíly v daňovém režimu dividend, úroků a licenčních poplatků mezi těmito dvěma smlouvami. - Odkazy.

Eva Sedláková

Dopad zákoníku práce na daň z příjmů

Účetnictví, 2007, č. 2, s. 39-44

K zákonu č. 264/2006 Sb., přijatému v souvislosti se schválením nového zákoníku práce, který v části čtyřicáté druhé přinesl od 1. ledna 2007 změnu zákona o daních z příjmů. O příjmech, které nejsou předmětem daně, o paušální úhradě výdajů zaměstnanců, o osvobození příjmů na straně zaměstnanců od

daňové povinnosti, o daňových výdajích zaměstnavatele, o výdajích na pracovní cesty podnikatelů a o peněžním plnění zaměstnanců. Doplněno příklady a testem.

Ursula Ley

Einbringungen nach §§ 20, 24 UmwStG in der Fassung des SEStEG

Podnikové vklady podle §§ 20, 24 zákona o zdanění podnikových transformací ve znění zákona o doprovodných daňových opatřeních k zavedení evropské společnosti

Finanz-Rundschau, 5. Februar 2007, Jg. 89, Heft 3, S. 109-121

Zákon o doprovodných daňových opatřeních k zavedení evropské společnosti a o změně dalších předpisů (SEStEG) ze 7. prosince 2006 mění podstatným způsobem daňové důsledky vkladů podnikových částí do kapitálové společnosti nebo družstva, výměnu podílů atd. Uvedený příspěvek na konkrétních příkladech vysvětluje, jakým způsobem se sladilo německé daňové právo k otázkám transformace podniků s aktuálním vývojem evropského práva a srovnává daňové důsledky podle nové a podle staré právní úpravy. Pozn. Rubrika: Aufsätze [FR]

Thomas Töben, Sören Reckwardt

Entstrickung und Verstrickung privater Anteile an Kapitalgesellschaften : Änderungen durch das SEStEG

Spojování a štěpení soukromých podílů v kapitálových společnostech : změny v důsledku zákona o doprovodných daňových opatřeních k zavedení evropské společnosti a o změně dalších daňových předpisů (SEStEG)

Finanz-Rundschau, 20. Februar 2007, Jg. 89, Heft 4, S. 159-172

Příspěvek podrobně rozebírá daňovou problematiku spojování a štěpení soukromých podílů v kapitálových společnostech v souvislosti se změnami, které přinesl zákon SEStEG. Představuje tuto novou koncepci nejprve v rámci celého průběhu legislativního procesu od přijetí návrhu sledovaného zákona až po jeho konečnou verzi. Na řadě praktických příkladů a tabulek dále probírá řadu konkrétních forem daňové úpravy a upozorňuje na dosud nedořešené teoretické i praktické problémy. 7 schémat. Pozn. Rubrika: Aufsätze [FR]

Paul Quigley

Extension of French reverse charge mechanism

Rozšíření mechanismu reverse charge ve Francii

International VAT monitor, 2007, vol. 18, no. 1, p. 19-21

V posledních letech dochází ke značnému navýšení podvodů s DPH v rámci EU, přičemž ztráty na daních jsou odhadovány na 15 % čistých daňových příjmů. Některé členské země proto s různým úspěchem přijaly opatření k řešení tohoto problému, a to zavedením mechanismu reverse charge. Francouzská vláda nedávno rozšířila uplatňování tohoto mechanismu i na plnění od nerezidentů a účinky tohoto opatření jsou v článku rozebírány. Vysvětl. - Odkazy.

Hans-Martin Grambeck

Factoring - ein altes Problem im neuen Gewand

Faktoring - starý problém v novém hávu

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. Februar 2007, Jg. 56, Heft 3, S. 84-89

V souvislosti s problematikou daně z obrátu u faktoringových služeb autor příspěvku analyzuje změny tohoto zdanění v Německu po rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring GmbH v roce 2003. Zaměřuje se na význam opravek u daně z obrátu (§ 17 odst. 1 zákona o dani z obrátu) a nabízí teoretické argumenty i praktické příklady při zdanění. 1 schéma. Pozn. - Res. Rubrika: Aufsätze

Ina Kota

Figuring out the flat tax fracas

Jak vyřešit hádky kolem rovné daně

IMF Survey, 2007, vol. 36, no. 3, p. 48

Shrnutí panelové diskuse, jejímž základem byla studie MMF o přínosech rovné daně v zemích, kde je uplatňována více než 10 let. Podle autorů studie bylo zavedení rovné daně docela prospěšné z hlediska dodržování daňových zákonů, ale pro tvrzení o jiných přínosech existuje jen málo důkazů. - Odkaz.

Andrea Bilitewski

Gesetz über steuerliche Begleitmaßnahmen zur Einführung der Europäischen Gesellschaft und zur Änderung weiterer steuerrechtlicher Vorschriften (SEStEG) : ein erster Überblick

Zákon o doprovodných daňových opatřeních k zavedení evropské společnosti a ke změně dalších daňových zákonů (SEStEG) : první přehled

Finanz-Rundschau, 20. Januar 2007, Jg. 89, Heft 2, S. 57-65

Zákon poskytuje první přehled o podstatných novinkách při spojování a oddělování podnikového majetku (v souvislosti s realizací směrnice EU o fúzích do německého daňového práva v zákoně o doprovodných daňových opatřeních k zavedení evropské společnosti - SEStEG) a o nové úpravě zákona o podnikových transformacích (UmwStG). 1 schéma. Pozn. - Res. Rubrika: Aufsätze [FR]

Michael Streck, Burkhard Binnewies

Hat das verfassungswidrige Fiskalspiel mit dem Körperschaftsteuerguthaben nunmehr das Schlusssdrittel erreicht?

Dospěla již protiústavní fiskální hra s pohledávkami z titulu daně korporální do závěrečné třetiny?

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 7, S. 359-361

Problematika realizace pohledávky z titulu daně korporální v Německu; nová úprava v rámci zákona SEStEG předpokládá výplatu pohledávky podniku (tj. vrácení pohledávky finančním úřadem) v 10 splátkách počínaje rokem 2008. Shrnutí k režimu realizace pohledávky podle předchozí právní úpravy. - Odkazy.

Donata Riedel

Kfz-Steuer spaltet Bund und Länder

Daň z motorových vozidel rozděluje stát a země

Handelsblatt, 21.2.2007, Nr. 37, S. 4

Ochrana životního prostředí, k myšlence stanovení výše silniční daně v Německu na základě množství produkce zplodin. Příjem z titulu daně z motorových vozidel na jednoho obyvatele v jednotlivých německých zemích v roce 2006 viz HB, 5.3.2007, Nr. 45, S. 5.

Hans-Jochen Kleineidam, Daniel Liebchen

Die Mär von der Steuerentlastung durch die Unternehmensteuerreform 2008 - die

Gesamtsteuerbelastung von Personenunternehmen nach dem Entwurf eines

Unternehmensteuerreformgesetz vom 5.2.2007

Pohádka o snížení daňového zatížení na základě zákona o reformě podnikových daní od roku 2008 – celkové daňové zatížení osobních společností podle návrhu zákona o reformě podnikových daní z 5.2.2007

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 8, S. 409-412

Reforma podnikových daní v Německu. Přípomínky k návrhu zákona, který slibuje zvýhodnění v případě zdanění osobních společností (OS). Ke dvěma instrumentům integrace OS do zákona, tezaurační zdanění, tezaurační objem, tezaurační kvóta. Porovnání daňového zatížení OS na základě současného a navrhovaného zákona; příklady, propočty. 6 tab., vzorce. Pozn.

Olga Holubová

Nemovitosti v Šesté směrnici. [1. část]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 4, s. 25-29

Vymezení pojmů stavební pozemek, stavba a nájem nemovitosti podle Šesté směrnice a podle zákona o DPH. Doplněno judikaturou ESD. Rubrika: Právo

Jiří Nesrovnal, Iveta Nesrovnalová

Několik zamyšlení nad novým pokynem D-300 se zaměřením na zdaňování právnických osob. 1. část

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 1, s. 2-15

K některým částem nového pokynu D-300 (se zaměřením na oblast daně z příjmu právnických osob). Otázka závaznosti pokynu D-300. Nejdůležitější změny, které se týkají základu daně a daňově uznatelných a neuznatelných nákladů.

Julie Hrstková

Nulové daně nejsou zadarmo : daňové ráje

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 8, s. 68-69

K jedné z možností, jak uniknout vysokým daním v ČR - k přemístění firmy do tzv. offshore destinace, tj. do země, která podnikatelům a firmám nabízí nulové či velmi nízké zdanění. Komu se založení firmy v zahraničí vyplatí, možná rizika, rostoucí počet zájemců, daňové ráje v Evropě (např. i Slovensko a Maďarsko). 1 tab.

I. D. Černík

Ob izmenenijach v nalogovom zakonodatel'stve s 2007 goda

O změnách v daňové legislativě od r. 2007

Finansy, 2006, no. 12, s. 31-34

27. července 2006 byl v Rusku přijat federální zákon č. 137-FZ, kterým se provádí změny v první a druhé části Daňového zákoníku RF. Podle autora nová úprava přináší radikální změnu v oblasti daňově právních vztahů. V článku se podrobně rozebírají hlavní body.

Joanne Ramos

A place in the sun : a special report on offshore finance

Místo na slunci : zvláštní zpráva o offshore financích

The Economist, February 24th 2007, vol. 382, no. 8517, centr. sect. (p. 3-16)

Co přispělo k úspěchu offshore finančních center (OFC) - nejen výhodné daňové režimy, ale i přínosnost pro globální finanční systém; jak firmy využívají OFC; jak bojovat s daňovými podvody; méně obvyklé způsoby využití OFC. Graf, diagr. Viz i článek na s. 16 pod názvem Offshore and beyond the pale: financial centres. Rubrika: Special report [Ec]

Fabiola Annacondia and Walter van der Corput

Practical information on European VAT

Praktické informace o evropské DPH

International VAT monitor, January/February 2007, vol. 18, no. 1, green pages (11 p.)

Jak je již tradicí v prvním čísle každého roku, tzv. zelené stránky přinášejí informace o DPH ve většině evropských zemí (členů i nečlenů EU), týkající se standardních a snížených sazeb, různých prahových hodnot, úřadoven daňové správy aj. V tomto roce byly do seznamu nově zahrnuty Chorvatsko a Rusko. Tab.

Zdenka Hudcová

Právní postavení a zdaňování neziskových organizací v Rakousku

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 2, s. 16-20

Právní postavení neziskových organizací v Rakousku (nadace, sdružení/spolek). Daňový režim (daňový pojem obecná prospěšnost, tzv. daňově výhodné účely). - Lit.

Alena Schillerová

Prolomení lhůty dle ustanovení § 47 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a zahájení daňové kontroly

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 1, s. 20-25

K problematice úkonu směřujícího k vyměření či doměření daně, k otázce prekluzivní lhůty a k zahájení daňové kontroly. Doplněno citacemi z rozhodnutí NSS.

Radek Buršík

Propadná lhůta : judikáty NSS

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 10, s. 73

Stručně k judikátům Nejvyššího správního soudu, které se týkají správy daní a poplatků, konkrétně možnosti vyměřit či doměřit daň po uplynutí zákonné lhůty. Podrobněji k pojmu "úkon směřující k vyměření daně", k problematice daňové kontroly a kvalifikovaného úkonu, k prolomení prekluzivní lhůty apod.

Miroslav Hájek

Příprava ekologické daňové reformy

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí, 2007, roč. 17, č. 3, s. 20

Stručně ke schválení principů ekologické daňové reformy a časového harmonogramu (usnesení vlády ČR č. 25 ze dne 3. ledna 2007). Výnosová neutralita jako základní princip ekologické daňové reformy, příprava realizace první fáze reformy, daň z emisí oxidu uhličitého. 1 tab.

Peter Fischer

Die Rechtsnatur von Aufwendungen zur Altersvorsorge

Právní povaha nákladů na zaopatření ve stáří

Finanz-Rundschau, 20. Januar 2007, Jg. 89, Heft 2, S.76-78

Autor se systematicky zabývá daňovou dogmatikou spojenou s otázkami zaopatření ve stáří a s příjmy ve stáří, případně s otázkou, zda náklady na zaopatření ve stáří patří k dodatečným pracovním nákladům podléhajícím daňovému odpočtu. Jde o reakci na referát pronesený na zasedání Německé společnosti pro daňové právo - Deutsche Steuerjuristische Gesellschaft. Pozn. - Lit. Rubrika: Diskussionsbeitrag [FR]

Joep Swinkels

Retirement funds and VAT

Důchodové fondy a DPH

International VAT monitor, 2007, vol. 18, no. 1, p. 7-14

Některé aspekty DPH u institucí zřízených pro poskytování zaměstnaneckých penzí neboli důchodových fondů; evropský rámec; různé aspekty daňového režimu uplatňovaného na služby poskytované důchodovým fondům ze zahraničí; právo fondů odečítat daň na vstupu. Vysvětl. - Odkazy.

Dick Molenaar and Harald Grams

Scorpio and the Netherlands: major changes in artiste and sportsman taxation in the European Union

Případ Scorpio a Nizozemsko: velké změny ve zdanění umělců a sportovců v Evropské unii

European taxation, 2007, vol. 47, no. 2, p. 63-68

Úvodem článku jsou rozebírána zvláštní daňová pravidla pro umělce a sportovce v Evropské unii a jejich účinky. Poté jsou posuzovány důsledky rozsudku Evropského soudního dvora v případě Scorpio. Závěrečná část se zaměřuje na důvody, které vedly Nizozemsko k rozhodnutí ukončit zdaňování umělců a sportovců - nerezidentů. Vysvětl. - Odkazy.

Jenny Nittmann

The single biggest tax rise in modern Germany

Největší jednotlivé zvýšení daní v novodobém Německu

International VAT monitor, 2007, vol. 18, no. 1, p. 22-26

K 1. lednu 2007 zvýšilo Německo svou standardní sazbu DPH o 3 % na 19 %. Podniky i správa DPH musely této změně přizpůsobit své informačně-technologické systémy a postupy. V článku se rozebírá otázka základní doby plnění a účinky zvýšení sazby na zálohové platby a průběžná plnění. 2 schémata. Vysvětl.

KPMG International ; [přispěl] Jan Žůrek

Snižování daní se vládám vyplácí

Kapitál, 2007, č. 2, s. 18-20

Z pravidelné analýzy sazeb daně z příjmu právnických osob, provedené KPMG International (situace v EU, OECD, G7). Ze závěrů vyplývá, že konkurence mezi zeměmi tlačí sazby daně dolů, že snížení daní se zemím samo zaplatí a že nízké sazby přinesly růst ekonomik. 3 grafy.

Christian Schulenburg

Steuer- und zivilrechtliche Fragen bei der Scheidung von Ehegatten

Daňové a občanskoprávní otázky při rozvodu manželů

Finanz-Rundschau, 5. Februar 2007, Jg. 89, Heft 3, S. 127-135

Příspěvek se zabývá otázkou plnění daňových povinností v případě rozvodu manželů. Na konkrétních probíraných příkladech ukazuje, kdo a za jaké časové období je povinen platit daň, a poskytuje i vhodná doporučení pro manžele. 5 tab. Pozn. Rubrika: FR-Gestaltungspraxis

Karl Blesinger, Anja Schwabe, Mark-Oliver Albrecht

Strafbefreiende Selbstanzeige - Höhe der Nachzahlungspflicht bei einer Steuerverkürzung auf Zeit

Zproštění trestu na základě vlastního udání - výše povinného doplatku v případě dočasného krácení daně

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 9, S. 485-490

Daňový únik, krácení daně v Německu, rozlišení trvalého a dočasného krácení daně podle § 370 poplatkového řádu, zavedení trestního řízení finančním úřadem, osvobozující dodatečné daňové přiznání. Pozn. - Příspěvek obsahuje reakce autorů na článek stejného znění zveřejněný v Der Betrieb, 2006, Heft 32, S. 1696-1699.

Axel Leonard

Umsatzsteuerrechtliche Behandlung der Vermietung von Campingflächen

Daň z obrátu u pronájmu ploch na Kempování

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. Februar 2007, Jg. 56, Heft 4, S. 136-138

Autor analyzuje problematiku zdanění krátkodobě pronajímáných ploch pro Kempování v Německu daní z obrátu. Upozorňuje na změny ve zdanění (rozsudek Finančního soudu ve spolkové zemi Dolní Sasko z 16.2.2006) a sleduje též otázku sladění daňového přístupu v EU. Pozn. - Res. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Dirk Pohl, Arndt Raupach

Verdeckte Gewinnausschüttungen und verdeckte Einlagen nach dem JStG 2007 : Formelle und materielle Korrespondenz als "Tummelfeld legislatorischer Einfälle"

Skryté rozdělení zisku a skryté vklady podle daňového zákona na rok 2007 : formální a věcná shoda jako "rejiště legislativních nápadů"

Finanz-Rundschau, 5. März 2007, Jg. 89, Heft 5, S. 210-217

Daňový zákon na rok 2007 zavedl formální a věcnou shodu zdanění skrytých výplat zisku a skrytých vkladů na úrovni společnosti a vlastníka podílu. Širší problematiku vzájemné vnitřní provázanosti materiálního a formálního práva autoři sledují na příkladu předpisů o zrušení a změně daňových výměrů (§§ 172-177 AO). V této souvislosti vybírají z množství změn novou úpravu skrytých výplat zisku a skrytých vkladů mezi domácími společnostmi a domácím vlastníkem podílu, kterou dále analyzují. Pozn. Rubrika: Aufsätze [FR]

Rita Szudoczky

Vienna conference on "The EU and third states: direct taxation"

Vídeňská konference na téma: "EU a třetí státy: přímé zdanění"

European taxation, 2007, vol. 47, no. 2, p. 93-98

Konference organizovaná Ústavem pro rakouské a mezinárodní daňové právo Vídeňské univerzity ekonomie a podnikové správy ve spolupráci s Evropskou komisí se zaměřila na různé otázky přímých daní a dopad evropského práva na vztahy s třetími zeměmi. - Odkazy. Rubrika: What's going on in... : European Union

Josef Šrotýř

Vývoj práva v rovnosti subjektů řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod aneb Právní souvislosti při plnění daňových povinností v průběhu konkurzního řízení. Část B

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 2, s. 10-20

Autor v tomto příspěvku poukazuje na rozpornou právní úpravu a současně i na rozdílné řešení vzájemně neoddelitelných společenských vztahů jednotlivých právních odvětví, a to konkurzního a daňového práva. V této části o vývoji názorových proudů odborné veřejnosti na rozpornosti konkurzního a daňového práva,

o využití vzájemně souvisejících právních atributů nebo rozporností právní úpravy ve sporném řízení, o účinné argumentaci v daňovém, soudním a v konkurzním řízení.

Pavel Kyselák

Zdaňování zahraničních příjmů

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 3, s. 14-20

K problematice zamezení dvojího zdanění příjmů ze zahraničí. Daňové přiznání za rok 2006 (právnícké i fyzické osoby). Metody zamezení dvojího zdanění (úplný a prostý zápočet, úplné vynětí, vynětí s výhradou progrese). Doplněno příklady a stanoviskem Ministerstva financí. Tab. K tématu viz i příspěvek Zahraniční příjmy tuzemců, DHK, 2007, č. 6, s. 11-17.

Vlastimil Bachor

Změny zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ovlivňující daňové přiznání právnických osob za zdaňovací období roku 2006

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 3, s. 3-11

Přehled nejdůležitějších změn schválených zákonem č. 545/2005 Sb. a změn obsažených v novelách ZDP schválených v průběhu prvního pololetí roku 2006.

Thomas Rödder, Ingo Stangl

Zur geplanten Zinsschranke

K plánovanému omezení úrokového objemu

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 9, S. 479-485

Mezi hlavní body reformy podnikových daní patří plán na zavedení úrokového omezení (s podmínkou zrušení současného § 8a zákona o dani korporací). Tento plán je dále zpřesněn zavedením § 4h v návrhu zákona o dani z příjmů a § 8a v návrhu zákona o korporáční dani. V případě schválení předložených návrhů zákonů by daňové rámcové podmínky zcela změnily základy financování podniku. Nová úprava je představena a současně jsou nastíněny oblasti, které je potřeba prodiskutovat a případně změnit. Základní pravidla omezení úrokového objemu (odpočet úrokových výnosů resp. nákladů, výjimky v úrokovém omezení atd.). Nepříjemné daňové dopady plánovaného úrokového omezení. Definice rozhodujícího zisku. 4 tab. Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 4/2007

Základ daně - výpočet s příklady. Závodní stravování z hlediska daně z příjmů. Reklama, reprezentace, sponzoring a dary. Zřízení věcného břemene - uplatnění daní. Otázky z praxe k dani z příjmů. Vystavování daňových dokladů před datem registrace. Zprostředkování v DPH.

Daňové a účetní poradenství

č. 9-10/2007

Než začneme připravovat daňové přiznání. Na poslední chvíli: kdo a kdy by měl podat přiznání. Využít či nevyužít společné zdanění manželů. Výdajové paušály a jejich výhodnost? Zaměstnanec a náhrady v době pracovní neschopnosti.

Daňový TIP

č. 6/2007

D-300 - 4. část - Pronájem a ostatní příjmy fyzické osoby. Podnikatel ve starobním nebo invalidním důchodu a daně. Poskytování stravného v novém zákoníku práce. Operativní pronájem vozidla a DPH. Uhrazené mýtné na daňových dokladech. Rozdíl mezi plánovanou a skutečnou cenou zásob. Účtování a daňový pohled na vratné obaly.

č. 7/2007

D-300 - 5. část - Pokyn versus majetek. Školení a vzdělávání je někdy povinností zaměstnavatele. Postoupení pohledávky u poplatníků vedoucích daňovou evidenci. Nákup vstupenek jako dar. Oběd zaměstnance s obchodním partnerem. Odstupné za byt nepoužité na uspokojení bytové potřeby. Odpisy osobního automobilu nad 1 500 000 Kč. Mzda slovenského občana vyplácená v ČR. Doplatek pojistného v daňovém přiznání.

Družstevnictví

Dana Ondřejová

Unijní družstevníci

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 8, s. 62-63

K problematice evropské družstevní společnosti (sídlo, hlavní činnost, základní kapitál, vznik členství, převod podílů, hlasování na valné hromadě, zapojení zaměstnanců do řízení). Rozdíly mezi evropskou družstevní společností a evropskou akciovou společností. 1 vlož. box. - Součástí čl. je vložený přisp. s názvem Evropské právo společností.

Ekonomické vědy. Ekonomie

Beata Stepień, Katarzyna Szarzec

Ewolucja poglądów teorii ekonomii na temat koncepcji człowieka gospodarującego

Vývoj přístupu ekonomické teorie ke koncepci "homo oeconomicus"

Ekonomista, 2007, nr 1, s. 13-35

Článek předkládá vývoj názoru ekonomů na pojem "homo oeconomicus" od modelu jednotlivce charakterizovaného úplnou racionalitou, který směřuje vždy k maximalizaci ekonomického cíle a disponuje úplnou informací o podmínkách okolí, až po koncepci člověka, jehož racionalita je omezená, neboť musí rozhodovat pod vlivem prostředí, jedná rutinně a často bezzásadově využívá příležitosti ve svůj prospěch. Je ukázáno, jak významná je přesná definice jednotlivce, která představuje základní složku ekonomického systému. Zvláštní pozornost je věnována srovnání modelů "hospodářského člověka" v ekonomických teoriích hlavního proudu a v nové institucionální ekonomii. Je vyjádřen názor, že navzdory rostoucí reálnosti modelu takového jedince a sbližování náhledů na hospodářský subjekt v ekonomii i v sociologii je velice nepravděpodobné, že by koncepce "homo oeconomicus" byla v dohledné době vytlačena nějakým alternativním modelem. - Angl. a rus. res. - Bibliogr. Rubrika: Artykuły

A. Skorobogatov

Fondovij rynek, institucional'naja struktura i problema stabil'nosti kapitalističeskoj ekonomiki

Trh cenných papírů, institucionální struktura a problém stability kapitalistické ekonomiky

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 12, s. 80-97

Příspěvek se zaměřuje na problém vzájemného působení trhu cenných papírů a reálných investic v současné ekonomice. Trh cenných papírů a reálná ekonomika jsou posuzovány jako autonomní hospodářské světy s rostoucí nadvládou TCP. Autor ukazuje z postkeynesovského pohledu důsledky nadvlády TCP pro ekonomickou stabilitu a blahobyt. Analyzuje také institucionální předpoklady pro vyčlenění TCP a jeho nadvládu nad reálným sektorem. - Angl. res. - Odkazy.

John-Stewart Gordon

Justice or equality?

Spravedlnost, nebo rovnost?

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 2, S. 183-201

Studie zkoumá hlavní argumenty aktuálních diskusí v ekonomické teorii týkající se rovnostářství a spravedlnosti a jejich vzájemného vztahu. Uvádí hlavní námitky pro a proti rovnostářství, sleduje vývoj myšlení o přirozené spravedlnosti u Aristotela přes další školy po současnost. Autor představuje i vlastní přístup k problému. Pozn. - Angl. res. - Lit. - K tématu viz též následný koreferát: Kirsten Meyer - Relational equality and justice (Vztahovost rovnosti a spravedlnosti). Rubrika: Themenschwerpunkt : Politische Ökonomie

Marek Loužek

Max Weber ekonom

Politická ekonomie, 2007, roč. 54 [tj. 55], č. 1, s. 91-105

Cílem stati je představit Maxe Webera jako ekonoma. Jednotlivé části příspěvku zkoumají Weberův vztah k ekonomii, analyzují nástupní řeč na Freiburské univerzitě, rozebírají "Základy přednášek o obecné ekonomii", zkoumají Weberovu stat' "Teorie mezního užítu a psychofyzický zákon" atd. 1 tab. - Angl. abstrakt - Lit.

Alexander Ebner

Normative Grundlagen der Sozialpolitik : Solidarismus, Historische Schule und die politische Ökonomie des Wohlfahrtsstaates

Normativní základy sociální politiky : princip solidárnosti, historická škola a politická ekonomie státu blahobytu

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 2, S. 240-262

Autor analyzuje vztah historické školy politické ekonomie a koncepci solidárnosti v katolické sociálněetické nauce (Heinrich Pesch SJ). V rámci hledání "třetí cesty" v obou těchto koncepcích ekonomického myšlení ukazuje i zajímavé odkazy k aktuální diskusi o principech sociálně tržního hospodářství a o jeho důsledcích pro sociální politiku. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Themenschwerpunkt : Politische Ökonomie

Pavel Sirůček

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii za rok 2006

Politická ekonomie, 2007, roč. 54 [tj. 55], č. 1, s. 121-126

Životní a akademická dráha E. S. Phelpse. Hypotéza přirozené míry nezaměstnanosti a interpretace Phillipsovy křivky, další oblasti zájmu E. S. Phelpse. Hlavní knižní díla, vybrané stati.

Paweł Kumor, Jan Jacek Sztaudynger

Optymalne zróżnicowanie płac w polsce - analiza ekonometryczna

Optimální diferenciacce mezd v Polsku - ekonometrická analýza

Ekonomista, 2007, nr 1, s. 45-59

Autoři vyjadřují hypotézu, že existuje optimální diferenciacce mezd. Když je diferenciacce menší než optimální, tak to znamená, že osoby nejtvorivější a s největší výkonností nejsou dostatečně odměňovány, a tudíž ani motivovány. V případě mzdové diferenciacce větší než optimální dostávají zaměstnanci s malou kvalifikací velmi nízké mzdy. Pak se objevují pocity nespravedlnosti a vykořisťování, které rozrušují sociální vazby, omezují důvěru a snižují společenský kapitál. Empirický rozbor provedený pro Polsko zahrnuje období let 1980 - 2004. Z počátečních odhadů plyne, že počínaje r. 1994 je mzdová diferenciacce vyšší než optimální a postupně se zvětšuje. Největší zpomalení růstu způsobené nadměrnou mzdovou diferenciací se objevuje v letech 2003 - 2004, kdy překročilo 3 procentní body. Zdá se, že tento výsledek je poněkud zveličený. Výsledek analýzy mohl být ovlivněn dalšími proměnnými, jako např. kriminalitou. 2 tab., 7 grafů. - Angl. a rus. res. - Bibliogr. Rubrika: Artykuły

Olaf Storbeck

Ökonomische Kulturrevolution

Ekonomická kulturní revoluce

Handelsblatt, 19.2.2007, Nr. 35, S. 9

Průnik faktorů kultury do ekonomických analýz.

Reinhard Neck

Politische Ökonomie, Wirtschaftspolitik und Wirtschaftsethik : was bleibt vom Forschungsprogramm von John Neville Keynes?

Politická ekonomie, hospodářská politika a hospodářská etika : co zbylo z výzkumného programu Johna Nevilla Keynese?

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 2, S. 223-239

Autor představuje výzkumný program Johna Nevilla Keynese v oblasti pozitivní a normativní ekonomické vědy. Zaměřuje se přitom na použitelnost a nezbytnou modifikaci Keynesových závěrů v pohledu vývoje ekonomické teorie a etiky ve 20. století a v této souvislosti připomíná i přínosy méně často citovaných ekonomů, kteří jeho teorii obohatili. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Themenschwerpunkt : Politische Ökonomie

Václav Klusoň

Sociální stát a jeho budoucnost

Listy, 2007, roč. 37, č. 1, s. 24-27

Několik poznámek ke statí Miloše Picka Hospodářská a sociální výkonnost modelů evropského sociálního státu v soutěži s USA, která byla zveřejněna v Politické ekonomii č. 5/2006.

Dieter Thomä

Die Theorie des Humankapitals zwischen Kultur und Ökonomie

The theory of human capital: cultural and economical aspects

Teorie lidského kapitálu z kulturního a ekonomického pohledu

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 3, S. 301-319

Autor analyzuje pojem lidský kapitál jako nástroj vyjadřující vztah mezi ekonomikou a kulturou a začlenění ekonomicky jednajících osob do kulturního rámce. Předkládá nejprve ortodoxní výklad ideje lidského kapitálu v ekonomické teorii a dále širší pojetí teorie lidského kapitálu v kulturní teorii. Dotýká se též některých problémů s použitím pojmu kapitál na lidský život. Pozn. - Lit. - Angl. res. - K tématu viz též koreferát M. Junga Humankapital als Kulturalisierung der Ökonomie? (Lidský kapitál jako zkulturnění ekonomie?) Rubrika: Themenschwerpunkt : Wirtschaftsethik und Kultur

Michael S. Aßländer

Vom "klassischen Irrtum" der Neoklassik : kritische Anmerkungen zur Klassikeradaption im modernen Ökonomieverständnis

O "klasickém omylu" neoklasické školy : kritické poznámky k adaptaci ekonomické teorie klasické školy do moderního chápání ekonomie

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 2, S. 206-222

Autor rozebírá tři "omyly", příp. špatné pochopení, které vyznačují zapracování ekonomické teorie klasické školy do neoklasických ekonomických teorií. Ukazuje nutnost rozšířeného interdisciplinárního přístupu při současném výkladu "neviditelné ruky trhu", svobodného trhu, ústupu státu z hospodářských aktivit aj. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Themenschwerpunkt : Politische Ökonomie

Alexander Moravčík

Vplyv entropie systému na vzťah medzi investovaním, ekonomickým rastom a efektívnosťou investícií

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 100-110

Autor vychází ze základních poznatků ekonomických teorií (se zaměřením na investiční teorie) a zkoumá místo investic a fixního kapitálu (aktiv) v procesu hospodářského růstu a rozvoje. Zároveň se zabývá alokačními kritérii na usměrnění investičních zdrojů na ta místa v reprodukčním procesu, se kterými je spojena zajímavá efektivnost. V této souvislosti se věnuje též systémům (zejména ekonomickým), jejich struktuře a řízení. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Axel A. Weber

Acht Jahre Euro - Deutschland in der Währungsunion

Osm let eura - Německo v EMU

Auszüge aus Presseartikeln, 7. Februar 2007, Nr. 7, S. 3-5

Autor připomíná osm let od zavedení eura (od 1.1.1999 jako zúčtovací měna, od 1.1.2002 též jako hotovostní měna). Uvádí pozitivní aspekty jeho fungování zejména z pohledu cenové stability, fungování společné měnové politiky v rámci národních hospodářských politik a z pohledu dopadu na rozvoj obchodní výměny. Pozn. - Přednáška guvernéra Deutsche Bundesbank na 8. hospodářském fóru VŠ Amberg-Weiden, ve Weiden, dne 6. února 2007.

Franz-Christoph Zeidler

Acht Jahre Währungsunion - Erfahrungen und aktuelle Aspekte

Osm let Evropské měnové unie - zkušenosti a aktuální otázky

Auszüge aus Presseartikeln, 31. Januar 2007, Nr. 5, S. 12-15

Autor rekapituluje osm let fungování EMU: shrnuje pozitivní fakta, ale upozorňuje i na pokusy o spojování hospodářských problémů v některých zemích EMU s eurem či s měnovou politikou Evropské centrální banky (též ve spojitosti s kritikou její nezávislosti). Následně rozebírá v této souvislosti roli hotových peněz v měnové unii, kritické argumenty týkající se posuzování růstových rozdílů v rámci EMU a zejména otázku inflačních rozdílů (včetně metod měření inflace). Pozn.

Philip Augar

Adam Smith's hidden hand is vanishing

Neviditelná ruka Adama Smitha se vytrácí

Financial Times, 14.3.2007, no. 36330, p. 15

Zdá se, že na odvětví finančních služeb se nevztahují tržní síly, které popisoval Adam Smith. Podle něj by neviditelná ruka soutěže měla snížit nadměrné zisky v podnikání na normální úroveň, ale pro finanční instituce to neplatí - zisky a náhrady ve finančních službách jsou velmi odolné vůči tlaku spotřebitelů i konkurentů. Jedním z důvodů je, že produkty kapitálového trhu jsou nyní tak složité, že na ně tržní síly nepůsobí. Dalším důvodem je změna ve způsobu zpoplatňování služeb.

Anatomy of a hump

Anatomie hrbu

The Economist, March 10th 2007, vol. 382, no. 8519, p. 78

Vývoj inflace v typické velké a bohaté ekonomice v posledním půlstoletí připomíná velbloudí hrb, jehož vrchol tvoří 70. léta s vysokými a nestálými cenami. V článku se rozebírá období "Velké inflace" a její příčiny, a také otázka, zda se podobně vysoká inflace nemůže opět vrátit. - Odkaz. Rubrika: Economics focus [Ec]

Mitch Van der Zahn ... [et al.]

The anti-money laundering activities of the central banks of Australia and Ukraine

Aktivity centrálních bank Austrálie a Ukrajiny proti praní špinavých peněz

Journal of money laundering control, 2007, vol. 10, no. 1, p. 116-133

Studie obsahuje analýzu postupů proti praní špinavých peněz uplatňovaných centrální bankou Austrálie (RBA) a Ukrajiny (NBU). Byly použity dvě metody: výpočet indexu přiznávání aktivit spojených s praním peněz a textová analýza. 3 tab. - Odkazy.

Jana Vavřínková

Banky si část podpory prisvojí

Trend, 2007, č. 11, s. 80, 83

Hypoteční úvěry v SR; komentář k názoru, že banky zneužívají státní příspěvek. K ceně úvěru, resp. k rizikové příirážce, problematika tzv. záporné úrokové sazby (v případě, že sazba poklesne pod úroveň státní prémie). K pochybnostem ohledně postupu bank v případě variabilních sazeb (floatů). Graf.

Viktor Kotlán

Budou změny v ČNB k lepšímu?

Hospodářské noviny, 16.-18.3.2007, roč. 51, č. 54, s. 9

Stručná a kritická reakce na oznámení ČNB o snížení inflačního cíle, o úmyslu zveřejňovat jmenovité hlasování členů bankovní rady, o snížení počtu zasedání k měnové politice a o zveřejnění trajektorie úrokových sazeb, na níž stojí prognóza vývoje ekonomiky.

Carry on speculating

Spekuluje dál

The Economist, February 24th 2007, vol. 382, no. 8517, p. 80

Současné komentáře k finančním trhům se neobejdou bez zmínky o "překupnickém obchodu" (carry trade). Ten představuje půjčování nebo prodej měn s nízkými úrokovými sazbami a nákup vysoce úročených měn. Tyto obchody jsou často obviňovány ze slabosti japonského jenu a nečekaného nadšení investorů pro novozélandský a australský dolar. Podle ekonomických teorií by však podobné obchodování nemělo fungovat, nebo alespoň ne tak dlouho. V článku se rozebírá, jak se akademická sféra snaží tento rozpor vysvětlit. - Odkazy. Rubrika: Economics focus [Ec]

(LO)

Deset let FAÚ MF ČR

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 2, s. 28-29

Stručný výťah ze zprávy o desetileté činnosti Finančního analytického útvaru Ministerstva financí. Historie a struktura FAÚ, analýza oznámení o podezřelých obchodech (příklady), spolupráce na národní úrovni, mezinárodní výměna informací, kontrolní činnost. 1 graf, 3 tab.

František Jakub

Do roka a do dne : superdohled

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 9, s. 70

Bývalý předseda Komise pro cenné papíry stručně hodnotí fungování nedávno integrovaného dozoru nad finančním trhem. Opakuje některé své otázky, které kladl na stránkách čas. Ekonom již v září 2005, a domnívá se, že časem megaregulátora (ČNB) nahradí model se dvěma institucemi.

Petr Strnad

Efektivita sterilizovaných měnových intervencí

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 1, s. 38-53

K pojmům měnová intervence a sterilizovaná měnová intervence, k otázce teoretických transmisních mechanismů (teorie vybalancovaného portfolia, signální kanál, teorie hlučného obchodování) a k výsledkům empirických studií efektivity sterilizovaných intervencí. 2 tab. - Angl. abstrakt - 36 lit.

The EU arrangements for financial crisis management

Opatření EU pro řízení finančních krizí

Monthly bulletin [European Central Bank], February 2007, no. 2, p. 73-84

Vyšší integrace finančních trhů v rámci EU vede odpovědná místa k přijímání konkrétních opatření pro případ finančních krizí. Tato opatření zahrnují legislativní iniciativy, uzavírání dobrovolných dohod o spolupráci mezi příslušnými úřady i zdokonalování praktických postupů pro řízení přeshraničních krizových situací, které byly vyzkoušeny v rámci simulačních cvičení. Článek přináší přehled o dosavadním vývoji v EU v oblasti řízení finančních krizí. Tab., 2 vlož. boxy. Vysvětl. - Odkazy.

Jiří Zukal

Euro slaví páté narozeniny

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 9, s. 24-25

Stručná rekapitulace pětileté existence hotovostního eura. Zkušenosti a názory občanů na manipulaci a rozlišování bankovek, převaha spokojenosti s užíváním eura (argumenty). Změny nákupních zvyklostí. Tab.

Norbert Häring

Experten in Paris kritisieren die EZB

Odborníci v Paříži kritizují ECB

Handelsblatt, 8.3.2007, Nr. 48, S. 23

Studie Banque de France zpochybňuje dvoupilířovou strategii ECB; kritika výše referenční hodnoty, kterou se porovnává růst množství peněz. - Celá studie viz www.banque-france.fr/gb/publications. Rubrika: Finanzzeitung - Překlad viz toto číslo Informací odborné knihovny MF.

Hans Geiger and Oliver Wuensch

The fight against money laundering : an economic analysis of a cost-benefit paradoxon

Boj proti praní špinavých peněz : ekonomická analýza paradoxonu nákladů a výnosů

Journal of money laundering control, 2007, vol. 10, no. 1, p. 91-105

Cílem článku je ekonomický pohled na náklady a přínosy boje s praním špinavých peněz. Analýza vychází ze šetření provedeného mezi bankami ve Švýcarsku, Německu a Singapuru. Průzkum přinesl paradoxní zjištění, že banky sice považují opatření proti praní peněz za zásadní a důležitá, ale současně jejich přínos označují za malý. - Odkazy.

Adam Geršl

Foreign banks, foreign lending and cross-border contagion: evidence from the BIS data

Zahraniční banky, zahraniční půjčky a přeshraniční nákaza: důkazy z dat BIS

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 1-2, s. 27-40

Studie analyzuje roli zahraničních bank a zahraničních úvěrů v zemích střední a východní Evropy z pohledu finanční stability. Používá k tomu konsolidovaných dat shromážděných Bankou pro mezinárodní platby (BIS). Zapojení zahraničních bank ve sledovaném regionu a rizika spojená s přenášením krizových jevů v případech přeshraničního působení se zkoumají na vybraných ukazatelích, např. na podílu klasifikovaných úvěrů v úvěrovém portfoliu, na existenci společných věřitelů aj. 7 tab., 1 graf, vzorce. Pozn. -- Viz též další příspěvky tohoto monotematického čísla věnovaného problematice finanční stability. - Res. - Lit. Rubrika: Financial stability analysis in a developing economy

Heike Schwerdtfeger

Geballte Macht

Nashromážděná moc

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 8, S. 110-117

Obchod s investičními fondy dnes v Německu představuje miliardový trh, o zákazníky bojuje kromě domácích i stále větší počet zahraničních společností. Z této soutěže investoři profitují a i výhledově počítají s dalším nárůstem kurzů, německý akciový index šplhá stále výš (a blíží se hranici 7000 bodů). Fondové společnosti v Německu spravují majetek ve výši 1409 miliard eur (v posledních 15 letech objem fondů ročně rostl v průměru o 15,8 %). Do některého z fondů uložil každý občan průměrně 7000 eur a jen 30 % domácností do žádného fondu neinvestovalo; ve srovnání s Francií či USA však jsou investice Němců pouze třetinové. Největší společnosti fondů působící na německém trhu, nejlepší domácí a zahraniční fondy. Daňově zvýhodněný důchodový fond UniOpti4; BVI; Riesterovy fondy (soukromé důchodové zabezpečení se státním příspěvkem). 2 tab., graf.

Gillian Tett and Joanna Chung

Hedge funds are at the gates of the eurozone's cosy bond club

Zajištěné fondy jsou před branami útulného dluhopisového klubu eurozóny

Financial Times, 13.3.2007, no. 36329, p. 11

Pokus silného amerického zajištěného fondu Citadel o získání přístupu do hlavního obchodovacího systému s vládními dluhopisy eurozóny MTS vyvolal vášnivou debatu v evropském finančním sektoru. Diskuse se

týká způsobu, kterým eurozóna obchoduje se svými dluhopisy, a mohla by vést ke změně v získávání financí.

Hints, tips and handcuffs : insider trading

Narážky, tipy a pouta : insider obchody

The Economist, March 10th 2007, vol. 382, no. 8519, p. 75-76

Příklady insider obchodů v americkém finančním sektoru, boj s těmito obchody jako priorita pro Komisi pro cenné papíry a burzy (SEC). Rubrika: Finance and economics

Miroslav Singer, Vladimír Tomšík

Inflační cíl - svěrací kazajka pro ekonomiku?

Hospodářské noviny, 21.3.2007, roč. 51, č. 57, s. 11

Stručně k rozhodnutí o snížení inflačního cíle ČNB k 1. lednu 2010. K tématu viz příspěv. Aleše Michla "Nový inflační cíl vyvolá vyšší sazby", uveř. v HN z 23.-25.3.2007 na s. 10.

Robert Holman

Jak správně nahlížet na ztrátu ČNB

Euro, 19.3.2007, č. 12, s. 86-87

Autor rozebírá příčiny kumulované ztráty České národní banky ke konci roku 2006 a zvažuje, zda tato záporná bilance ČNB neohrožuje náš bankovní systém. Dokládá, že ztráta ČNB je především účetní problém, který neovlivňuje ani fungování centrální banky, ani našeho bankovního systému. 2 grafy. Rubrika: Hyde park

Dana Palacková

Je Európska menová únia nezvratným projektom?

Ekonomické rozhlady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 124-135

Autorka se zabývá hodnocením současné situace eurozóny v kontextu jejího dlouhodobého vývoje. Prezentuje některé kritické názory na vznik a fungování EMU, zejména v souvislosti se stagnací ekonomik zemí tvořících jádro EMU. V rámci diskuse představuje i některé teoretické úvahy týkající se ekonomických důvodů na vystoupení z eurozóny a zabývá se i možnými scénáři jejího rozpadu. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

H.-J. Schmahl

Die Last des Euro

Břímě eura

Auszüge aus Presseartikeln, 14. Februar 2007, Nr. 8, S. 15-16

V souvislosti s připomínkou výročí zavedení eura jako společné měny a s podáním oficiální žádosti Kypru o přijetí do eurozóny k 1.1.2008 autor sleduje vývoj vztahu k euru jak ze strany jeho příznivců, tak i odpůrců. Upozorňuje i na opadnutí zájmu o euro ze strany nově přistoupivších zemí střední a východní Evropy a zmiňuje např. i malou popularitu eura v Německu. - Přetištěno z Frankfurter Neue Presse, Frankfurt am Main, ze 14. února 2007.

Christian Reiermann

Länder im Stresstest

Země testované stresem

Auszüge aus Presseartikeln, 21. Februar 2007, Nr. 9, S. 11-12

Autor upozorňuje na výsledky studie skupiny ekonomů zkoumajících výhodnost zapojení jednotlivých členských zemí do EMU pro jejich hospodářský růst. Na příkladu Španělska, Irska a Německa dokumentuje dopady společné měnové politiky a ukazuje, jak v případě Německa se vyplatila snaha o strukturální reformy podnícená zavedením eura. - Přetištěno z Der Spiegel, Hamburg, z 19. února 2007. -- Překlad viz toto číslo Informací odb. knihovny MF.

FT writers

Leap of faith? How a fiasco of easy home loans has tripped up America

Otřes ve víře? Jak fiasko snadných půjček na bydlení zaskočilo Ameriku

Financial Times, 16.3.2007, no. 36332, p. 9

Část hypotečního trhu v USA se potýká s problémy - zvyšuje se počet lidí, kteří nejsou schopni plnit své závazky. Jedná se o hypotéky v kategorii "subprime" poskytované i nízkopříjmovým skupinám obyvatelstva. V článku se rozebírá možný dopad problému na kapitálové trhy. Viz i další články na téže straně. Grafy, diagr.

Petr Jakubík

Macroeconomic environment and credit risk

Makroekonomické prostředí a úvěrové riziko

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 1-2, s. 60-78

Autor podrobně rozpracovává makroekonomický model úvěrového rizika, vycházející z Mertonova typu strukturální analýzy a aplikovaný na českou ekonomiku. Uvedený model spojuje příliv nových obtížně vymahatelných úvěrů do bankovního sektoru s růstem HDP v ČR, nominální úrokovou mírou a úrovní inflace. 2 tab., 2 grafy, vzorce. Pozn. - Res. - Lit. Rubrika: Financial stability analysis in a developing economy

Karel Brůna

Měnová politika, změny trendové inflace a nestabilita úrokových relací: analýza dynamiky dlouhodobých úrokových sazeb v kontextu změn repo sazby České národní banky

Politická ekonomie, 2007, roč. 54 [tj. 55], č. 1, s. 3-22

O některých důležitých aspektech vzájemného vztahu měnové politiky ČNB a vývoje střednědobých a dlouhodobých výnosností na domácím kapitálovém trhu. Měnová politika a změny struktury úrokových sazeb, analýza vývoje střednědobých a dlouhodobých úrokových sazeb v letech 1999-2005. 4 grafy. - Angl. abstrakt - Lit.

Rowan Bosworth-Davies

Money laundering. Chapter three

Praní špinavých peněz. Část 3.

Journal of money laundering control, 2007, vol. 10, no. 1, p. 47-65

Pokračování série čtyř článků, které přinášejí alternativní a možná kontroverzní pohled na současné předpisy upravující boj s praním špinavých peněz. Tento text se zaměřuje především na postupy uplatňované v USA a v Británii.

Rowan Bosworth-Davies

Money laundering. Chapter four

Praní špinavých peněz. Část 4.

Journal of money laundering control, 2007, vol. 10, no. 1, p. 66-90

Cílem závěrečného článku série je vyhodnocení důsledků teroristických útoků na USA v r. 2001 pro bezpečnost finančních systémů, se zaměřením zejména na praní špinavých peněz. Podrobněji k opatřením v USA a v Británii.

Martin Čihák, Jaroslav Heřmánek, Michal Hlaváček

New approaches to stress testing the Czech banking sector

Nové přístupy k testování zátěže českého bankovního sektoru

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 1-2, s. 41-59

Studie poskytuje přehled zátěžových testů českého bankovního sektoru prováděného Českou národní bankou. Nejprve uvádí výsledky aktualizovaných základních testů podle metodologie ČNB popsané ve Zprávě o finanční stabilitě 2004. Dále se zaměřuje na analýzu citlivosti na úrokové šoky a představuje nové formy prezentace těchto rizik. Pozornost je věnována i otázkám přenosu rizik mezi bankami na mezibankovním trhu a testování zátěže ve spojitosti s makroekonomickými prognózami ČNB. 6 tab., 8 grafů. Pozn. - Res. - Lit. Rubrika: Financial stability analysis in a developing economy

František Mašek

Příležitost i hrozba : finanční trh

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 9, s. 68-69

K nové směrnici Evropské unie o trzích finančních nástrojů (MiFID). Co tato směrnice upravuje, možné dopady aplikace MiFID, názory na působení směrnice v ČR (zejména MF), nový zákon o podnikání na kapitálovém trhu, obavy účastníků trhu z aplikace MiFID.

Frank M. Drost

Qualitätstest für Private Equity

Kvalitativní test pro private equity

Handelsblatt, 14.3.2007, Nr. 52, S. 21

Private equity v Německu, k doporučení zavést certifikaci pro podílové fondy a jejich management.

Desmond Lachman

The real reforms needed to secure the euro's future

Jaké skutečné reformy jsou třeba k zajištění budoucnosti eura

Financial Times, 1.3.2007, no. 36319, p. 13

V současnosti se dobře vyvíjí ekonomika eurozóny i kurz eura, na čemž však má hlavní zásluhu neobvykle příznivé globální prostředí. Jednotlivé země eurozóny se nevyvíjejí směrem, se kterým počítali zakladatelé měnové unie. - Překlad článku viz Informace odborné knihovny MF č. 4/2007.

(KM)

Rozpačité výsledky boje proti praní peněz

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 2, s. 18-19

Ke složité problematice boje proti praní peněz. Tři fáze praní peněz, více o třetí fázi - integraci (převod peněz zpět na místo a ve formě, ve které je původní podvodník může utratit), využití malých ostrovů i velkých finančních center. Možnost obejít limity, jejichž překročení při posílání peněz klientem automaticky vede k povinnosti nahlášení transakce. Existence neformálních systémů pro převody peněz (hawala, hundi, čop). Názory kritiků boje proti praní peněz.

Oliver Stock

Schweiz stärkt Finanzaufsicht

Švýcarsko posílí finanční dozor

Handelsblatt, 15.3.2007, Nr. 53, S. 25

Podle německého či britského vzoru má být ustaven nový centralizovaný finanční dozor ve Švýcarsku. Nový úřad pod názvem Finma začne pracovat pravděpodobně od roku 2009 a měl by disponovat velkými pravomocemi (zákaz činnosti, konfiskace zisků). Nezávislý veřejnoprávní úřad Finma bude zaměstnávat 250-300 lidí, podléhat bude politickému dohledu státu. Rubrika: Finanzzeitung

Martin Čihák

Systemic loss: a measure of financial stability

Systémová ztráta: měření finanční stability

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 1-2, s. 5-26

Autor se zaměřuje na otázku měření finanční stability. Upozorňuje, že na rozdíl od měření úrovně inflace pomocí "jednoho ukazatele" takovéto pracovní vymezení pro hodnocení finanční stability dosud chybí a lze využít řadu různých ukazatelů. Sám předkládá návrh na měření finanční stability pomocí ukazatele systémových ztrát a vysvětluje jeho konstrukci a použití. V empirické části příspěvku ověřuje fungování tohoto ukazatele na některých příkladech. 3 tab., 1 graf, vzorce. Pozn. - Res. - Lit. Rubrika: Financial stability analysis in a developing economy

William Daley and Arthur Culvahouse

Tackle this inefficient web of financial regulation

Udělejte něco s tou neefektivní sítí finanční regulace

Financial Times, 14.3.2007, no. 36330, p. 15

Autoři se zamýšlejí nad otázkou, jak v současném konkurenčním světě udržet sílu amerických kapitálových trhů. Kritizují zejména stav a složitost finanční regulace.

A twist or two of Basel : banking

Zvraty Basilejské dohody : bankovníctví

The Economist, February 24th 2007, vol. 382, no. 8517, p. 77-78

Zaměřeno na nová globální pravidla pro bankovníctví vyplývající z Basilejské dohody 2. Zatímco evropské banky se novým pravidlům přizpůsobují, pro ty americké představuje jejich zavádění problém. Američtí regulátoři navrhuji změny v americké verzi dohody, které by odložily její implementaci minimálně na leden 2009. Diag. Rubrika: Finance and economics

Thomas Sigmund

Wankt das Glücksspielmonopol?

Otrásá se státní monopol hazardních her?

Handelsblatt, 7.3.2007, Nr. 47, S. 18

K debatám o zachování výhradně státního provozovatele v oblasti loterií a sázek v Německu (rozpoutaným na základě rozsudku Evropského soudního dvora ohledně státního sázkového monopolu v Itálii). Rubrika: Recht und Steuern [HB]

Benedikt Fehr

Zahlungsverkehr im Umbruch

Platební styk v přestavbě

Auszüge aus Presseartikeln, 31. Januar 2007, Nr. 5, S. 19-20

V souvislosti s připravovaným zavedením jednotných standardů Sepa (Single Euro Payments Area) pro bezhotovostní platební styk v 27 zemích EU (plus Švýcarsko, Norsko, Island, Lichtenštejnsko) od začátku roku 2008 autor shrnuje hlavní výhody této přestavby a uvažuje o dopadech na bankovní sféru.

Igor Bittner

Zavedenie eura v slovenskej ekonomike

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 111-123

Autor se zabývá problematikou zavedení eura na Slovensku. Zkoumá náklady (jednorázové i trvalé) spojené se zavedením eura, ale na druhé straně i přínosy a výhody tohoto kroku. Kvantifikace výhod a nevýhod zavedení eura na Slovensku provedená odborníky Národnej banky Slovenska umožňuje vzájemné porovnání a dokládá, že z kvantitativního hlediska je převaha pozitiv nezvratná. 2 tab. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Petr Scholz

Zákon o finančním arbitrovi a způsoby mimosoudního vyrovnávání sporů vzniklých při převodu finančních prostředků ve vybraných státech s vyspělým bankovním průmyslem. [1. část]

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 3, s.11-16

Krátký nástin historie vzniku institutu pro mimosoudní vyrovnávání sporů vzniklých při převodu finančních prostředků v ČR. Legislativní proces. Zajištění činnosti finančního arbitra Českou národní bankou. Novelizace zákona o finančním arbitrovi (zákon č. 558/2004 Sb., zákon č. 57/2006 Sb., zákon č. 264/2006 Sb.).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Marcello Esteveao

Brazil's challenge: boosting growth without triggering inflation

Výzva pro Brazílii: jak podpořit růst a nevyvolat inflaci

IMF Survey, 2007, vol. 36, no. 4, p. 58-59

V článku se rozebírá hospodářská situace Brazílie, která v uplynulém desetiletí dosáhla významného pokroku. Inflace zůstává nízká, zahraniční pozice je solidní se silným přebytkem běžného účtu. Nový zákon zajišťuje fiskální odpovědnost. Hlavním úkolem nyní je podpořit dosud slabý hospodářský růst. Tab. Rubrika: Country focus

Co odhaluje analýza ČMKOS

Sondy, 2007, roč. 17, č. 8, s. 1

Stručně k dopadům koaliční smlouvy a Programového prohlášení vlády ČR; daně, sociální oblast, důchody, nemocenské pojištění, dávky sociální podpory a hmotné nouze, trh práce a zaměstnanost.

M. Jeršov

Ekonomičeskij rost: novyje problemy i novyje riski

Hospodářský růst: nové problémy a nová rizika

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 12, s. 20-37

Vývoj hospodářského růstu v Rusku vyvolává nové otázky: jak zlepšit kvalitu růstu zvýšením úlohy nových konkurenceschopných sektorů; jak provést progresivní strukturální změny, aniž by to ohrozilo růst; jaká jsou hlavní vnější a vnitřní rizika. Autor rozebírá finanční, měnové a kurzové aspekty problému a přichází s některými návrhy, jak by růst mohl být více konkurenceschopný a udržitelný. 11 tab., 6 grafů. - Angl. res. - Odkazy.

Jiří Fárek

Ekonomika USA: obdivný respekt, rozpaky i otazníky

Mezinárodní politika, 2007, roč. 31, č. 2, s. 6-11

Vývoj ekonomiky USA (od reaganomiky k "nové ekonomice"). Problémy amerického hospodářství po vstupu do 21. století (deficity, kurz dolaru). Prognóza dalšího vývoje. Doplněno údaji např. o vybraných makroekonomických ukazatelích v období 1982-2006, o struktuře zahraničních aktiv a pasiv v roce 2004 apod. 3 tab. - Lit.

Werner Schule and Luc Everaert

France needs to boost competition, tackle debt and labor issues

Francie potřebuje podpořit soutěž a vyřešit otázky dluhu a trhu práce

IMF Survey, 2007, vol. 36, no. 3, p. 46-47

Francouzská ekonomika dosahuje dobrých výsledků, růst HDP na hlavu je vyšší než v jiných zemích eurozóny a také hospodářský růst je nadprůměrný. Mezi hlavní priority hospodářské politiky by měly patřit fiskální změny, více soutěže, řešení rigidit trhu práce a reforma finančního sektoru. Tab., graf, diagr.

Jürgen Odenius

Germany: recovering at last

Německo: konečně oživení

IMF Survey, 2007, vol. 36, no. 3, p. 44-45

Po desetiletí slabého a nestálého růstu dochází konečně v Německu k čilému hospodářskému oživení. V článku se vysvětluje, proč v předchozím období nedokázal vývoz navzdory dobrým výsledkům ekonomice pomoci. Zdůrazňuje se také nutnost řešit otázku strukturální nezaměstnanosti, aby se urychlila spotřeba domácností. Příspěvek vychází ze studie MMF (Country Report). Grafy, tab. - Odkaz.

Tony Barber and Adrian Michaels

In for a trim - an Italy anxious for growth tries to stimulate competition

Přípravy na změnu - Itálie dychtící po růstu se snaží stimulovat soutěž

Financial Times, 28.2.2007, no. 36318, p. 13

Ústředním prvkem hospodářské politiky nové italské vlády jsou liberalizační opatření, která mají podpořit hospodářský růst. Hlavním heslem prováděných reforem je více soutěže, lepší regulace, nižší ceny a méně byrokracie. Budou-li opatření fungovat, půjde o průlom v zemi známé ochranou profesí a služeb na úkor spotřebitele. Tab., graf, diagr.

Klaus Stratmann

Mit hohem Tempo in den Stau

Velkým tempem do dopravní zácpy

Handelsblatt, 19.2.2007, Nr. 35, S. 3

K požadavku zlepšení dopravní infrastruktury v Německu; pohled na cenu výstavby jednoho kilometru dálnice (stavební + byrokratické náklady). Tab.

C. Schlautmann

Müllfirmen rufen Brüssel um Hilfe

Firmy svázející odpad zavolají do Bruselu o pomoc

Handelsblatt, 27.2.2007, Nr. 41, S. 12

Soukromé firmy v Německu orientované na odvoz odpadu, kritizují deformaci soutěže v této oblasti: na rozdíl od veřejnoprávních (komunálních) podniků jsou povinny odvádět DPH (19 %) a navíc jsou stále častěji z trhu vytlačovány komunálními podniky. Obce totiž vzhledem ke ztrátovým provozům obecních bazénů či místní dopravy hledají nové zdroje příjmů a dochází k opětovnému "zestátnění" těchto výdělečných služeb (odvoz odpadu, čištění ulic). Graf.

Mária Kačírková

Potenciál technologického a inovačního rozvoja regiónov Slovenskej republiky

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 92-99

Príspevok sa zaoberá na problematiku ekonomickej výkonnosti a inovačného potenciálu regiónov Slovenskej republiky. Hodnotí technologický a inovačný potenciál jednotlivých regiónov a odhaduje možnosti jejich prosazení v konkurenčním prostředí. 1 tab. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Ctirad Slavík

Reálná konvergence České republiky k Evropské unii v porovnání s ostatními novými členskými zeměmi

Politická ekonomie, 2007, roč. 54 [tj. 55], č. 1, s. 23-40

Konvergence a reálná konvergence (diskuse použitelnosti definic konvergence). Empirická analýza reálné konvergence (data, metodologie, empirické výsledky). Komparativní projekce vývoje ČR ve vztahu k EU-15, prognózy konvergence ČR k průměru EU-25 a EU-27. Shrnutí a závěry studie. 6 tab., 4 grafy. - Angl. abstrakt - Lit.

Robert Neruda

Sedmnáct doporučení pro efektivní formulaci a přijímání závazků v řízeních o povolení spojení

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 4, s. 127-134

K institutu přijímání závazků v řízeních o povolení spojení. Autor v textu formuluje doporučení pro efektivní formulaci a přijímání závazků určená oběma zainteresovaným stranám - soutěžitelům i antimonopolním orgánům. Vychází ze zkušeností klíčových soutěžních úřadů, z výsledků činnosti významných mezinárodních organizací zabývajících se soutěžním právem, jakož i z praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Tab.

Robert Anderson, Katka Krosnar

Slovakia

Slovensko

Financial Times, 20.2.2007, no. 36311, sep. sect. (4 p.)

Hospodářská situace země - co se stane, když malá, chudá, otevřená ekonomika přiláká několik velkých investorů; automobilový průmysl - Slovensko jako největší světový výrobce aut na hlavu; finanční skupiny, bankovníctví; nemovitosti aj. Rubrika: Special report [FT]

Ungleichgewichte im Euro-Raum : die EZB erkennt in Leistungsbilanzdefiziten der Euro-Staaten Risiken für die Finanzpolitik

Nerovnováhy v eurozóně : Evropská centrální banka shledává v deficitech výkonnostních bilancí zemí eurozóny rizika pro finanční politiku

Auszüge aus Presseartikeln, 21. Februar 2007, Nr. 9, S. 11

Evropská centrální banka požádala vlády zemí eurozóny, aby využily příznivou hospodářskou situaci ke konsolidaci státních rozpočtů. Podle odhadů ECB je to nutné, aby se včas předešlo přehřátí ekonomik. Pozornost věnovala i možným rizikům vyplývajícím z deficitů bilancí zboží a služeb některých států EMU a poukázala na obtíže, které by mohl vyvolat rozdílný hospodářský vývoj v zemích eurozóny. - Přetištěno z Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt am Main, z 19. února 2007. -- Překlad viz toto číslo Informací odb. knihovny MF.

Informatika. Počítače

Gesetz zur Vereinheitlichung von Vorschriften über bestimmte elektronische Informations- und Kommunikationsdienste (Elektronischer-Geschäftsverkehr-Vereinheitlichungsgesetz - EIGVG) : vom 26. Februar 2007

Zákon o sjednocení předpisů o určitých elektronických a komunikačních službách (Sjednocující zákon o elektronickém obchodním styku - EIGVG) : z 26. února 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 28. Februar 2007, Jg. 2007, Nr. 6, S. 179-185

Znění zákona o sjednocení předpisů pro elektronické informační a komunikační služby z 26. února 2007 v Německu. Upravuje některé právní aspekty služeb v informační společnosti, zejména pokud jde o elektronický obchodní styk. Pozn.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Pascal Lamy

Can we be hopeful about Europe's future?

Můžeme doufat v budoucnost Evropy?

Financial Times, 21.3.2007, no. 36336, p. 13

V souvislosti s padesátým výročím podpisu Římské smlouvy o založení Evropského společenství se autor zabývá otázkou budoucnosti Evropské unie. Viz i další článek na téže straně pod názvem Vision and leadership are lacking today.

László Szabó

Compliance with convergence criteria in some EU member states

Plnění konvergenčních kritérií v některých členských zemích EU

Development and finance, 2007, no. 1, p. 31-39

Autor upozorňuje, že současné plnění několika kritérií pro přijetí do eurozóny je pro nové členy EU ze zemí střední a východní Evropy nesnadnou záležitostí. Dokládá tuto skutečnost na příkladu Maďarska, které by mělo dosáhnout zřetelného zlepšení ve všech čtyřech sledovaných kritériích pro přijetí, a srovnává situaci s podmínkami v dalších kandidátských zemích. Uvádí též zkušenosti některých zemí, které již v eurozóně jsou. 3 tab. Pozn. - Angl. res. - Lit.

John Peet

Fit at 50? : a special report on the European Union

V padesáti v dobré formě? : zvláštní zpráva o Evropské unii

The Economist, March 17th 2007, vol. 382, no. 8520, centr. sect. (p. 3-20)

Příspěvek věnovaný padesátileté historii Evropské unie od podpisu Římské smlouvy. Stručný popis fungování EU, otázka hospodářské prosperity, ústavní smlouva, rozšíření jako nejúspěšnější nástroj zahraniční politiky, demokratický deficit, vícerychlostní Evropa, jaká bude EU za dalších padesát let. Tab., grafy, diagr. Viz i článek na s. 11 pod názvem Europe's mid-life crisis. Rubrika: Special report [Ec]

Věra Korkischová

Programové období 2007-2013 : nadnárodní spolupráce

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 10, s. 24-25

Nadnárodní spolupráce v EU v období 2007-2013, priority operačního programu pro střední Evropu. Cíle a řídicí struktury programu, míra spolufinancování. Aktuální informace viz www.strukturalni-fondy.cz. Tab., mapa. K tématu také příspěvek ve střed. příloze na s. 8-12.

András Inotai

Reflections on the future of EU policies in South-Eastern Europe

Úvahy o budoucnosti politiky EU v jihovýchodní Evropě

Development and finance, 2007, no. 1, p. 22-30

Autor se zabývá problematikou vztahu EU k balkánskému regionu a jeho perspektivami. Probírá různé formy politiky EU vůči jednotlivým zemím a upozorňuje na možné rozporné dopady, zejména pokud jde o věrohodnost EU v oblasti Balkánu. Jde např. o "odměňování a trestání" individuálních výkonů a projevů, princip podmíněnosti v negociačních procesech, vízovou povinnost. Předkládá též některé návrhy na zlepšení vzájemných vztahů. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Věra Stojarová

Rozšíření Evropské unie o Rumunsko a Bulharsko

Revue Politika, 2007, roč. 5, č. 1, s. 28-30

Stručně a přehledně o vývoji začleňování Rumunska a Bulharska do Evropské unie. Specifické a společné problémy (např. zemědělství, korupce), ochranná opatření EU (přechodná období, finanční postihy apod.).

Singling out the market

Rozdělení trhu

The Economist, February 24th 2007, vol. 382, no. 8517, p. 34

Jednotný trh je jedním z mála programů Evropské unie, který podporují zastánci integrace i euroskeptikové. Po pouhých patnácti letech však vykazuje známky únavy a zmenšující se výnosy: konvergence cen zpomaluje, příliv zahraničních investic také. Jednotný trh není příliš úspěšný u jednotlivců a spotřebitelů - např. pouhých 2 % Evropanů pracují v jiné zemi EU než ve své domovské. - Odkazy. Rubrika: Charlemagne

Martin Wolf

Why liberalism is the right future for a declining Europe

Proč je liberalismus tou správnou budoucností pro upadající Evropu

Financial Times, 14.3.2007, no. 36330, p. 15

Největší úspěchy EU jsou spojeny s liberalismem: celní unie; soutěžní politika; jednotný trh; zrušení devizové regulace a vytvoření jednotné měny řízené nezávislou centrální bankou. Sjedený kontinent je ale nyní v relativním úpadku. Autor nechápe, proč by v dalším vývoji měla být prioritou ústava - EU by se spíše měla zaměřit na ekonomické otázky, jako je liberalizace trhu práce, modernizace sociálního státu, liberalizace podnikové sféry aj. Graf, diagr.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Judit Kiss

Development policy dilemmas in the European Union

Dilemata rozvojové politiky Evropské unie

Development and finance, 2007, no. 1, p. 40-49

Článek dokládá měnící se vztahy Evropské unie k rozvojovým zemím. Jde o důsledky změn vyplývajících z globalizace a měnícího se postavení těchto zemí, ale též o změny v samotné EU. Zdůrazňuje se přechod od humanitární pomoci k podpoře vlastního hospodářského rozvoje. Pozornost je věnována i otázkám migrace ve vztahu k EU. 2 tab., 4 grafy. Pozn. - Lit.

Gefahren der globalen Geldschwemme

Rizika globálního přebytku nabídky peněz

Auszüge aus Presseartikeln, 14. Februar 2007, Nr. 8, S. 9-10

V souvislosti s vlnou velké převahy nabídky peněz na globálních finančních trzích článek upozorňuje na nárůst obav z možných rizik s tím spojených. Uvádí některé příčiny tohoto převisu, mimo jiné i velkorysou peněžní politiku některých západních centrálních bank v uplynulých letech, vysoký nárůst úspor v rychle se rozvíjejících asijských zemích (Čína, Indie) aj. Jako významný faktor je uváděno i nadměrné poskytování bankovních úvěrů hedgeovým fondům a private-equity. - Přetištěno z Neue Zürcher Zeitung, z 10. února 2007.

Michiyo Nakamoto ... [et al.]

Investing in Japan

Investování v Japonsku

Financial Times, 13.3.2007, no. 36329, sep. sect. (4 p.)

Zahraniční investice v Japonsku, rozdílný charakter současných investic, bankovníctví, private equity, nemovitosti aj. Rubrika: Special report [FT]

Václav Nešvera

Komparativní postavení České republiky v dovozu Evropské unie

Statistika, 2007, roč. 44, č. 1, s. 30-43

Metodická východiska analýzy. Postavení České republiky mezi významnými dovozci EU, strukturální pohled, porovnání ČR s pozicí vybraných zemí (Polska, Maďarska a Slovenska) na evropských trzích, národohospodářské souvislosti. 6 tab., 2 grafy. - Angl. abstrakt - 24 lit.

Petr Němec

Proti logice vývoje

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 11, s. 54-57

K dopadům globalizace na činnost některých mezinárodních institucí - Světové obchodní organizace, Mezinárodního měnového fondu, OECD. Stručně také o G8. 1 vlož. box.

S. A. Storčák

Rol' Rossii v evolucii Parižského kluba

Úloha Ruska ve vývoji Pařížského klubu

Finansy, 2006, no. 12, s. 7-14

Důležité milníky ve vztazích Pařížského klubu a Ruska od r. 1991, dluhové břemeno bývalého Sovětského svazu, obnovení práv na finanční aktiva bývalého SSSR. 2 tab.

Sustaining the unsustainable : global imbalances**Jak udržet neudržitelné : globální nerovnováhy**

The Economist, March 17th 2007, vol. 382, no. 8520, p. 79-81

Na vývoji americké ekonomiky znepokojuje investory několik věcí, ale vysoký schodek běžného účtu platební bilance už zřejmě ne. V článku se rozebírají příčiny tohoto jevu, přičemž se vychází z několika studií. Diag. Rubrika: Finance and economics

Podnik a podnikání

Jaroslav Sedláček

Analýza vývoje finanční výkonnosti podniků v České republice

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 1, s. 3-18

Cílem příspěvku je analyzovat výkonnost podniků v ČR za uplynulých deset let a poukázat na faktory, které ovlivňovaly ukazatele kapitálové výkonnosti. Zdroje dat, metody analýzy. 8 tab., 3 grafy, 1 obr. - Angl. abstrakt - 12 lit.

Investitionstätigkeit in Deutschland unter dem Einfluss von technologischem Wandel und Standortwettbewerb**Investment activity in Germany under the influence of technological change and competition among production locations****Investiční činnost v Německu pod vlivem technologických změn a regionální konkurence**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Januar 2007, Jg. 59, Nr. 1, S. 17-31

Deutsche Bundesbank Monthly report, January 2007, Vol. 59, No. 1, p. 17-30

Příspěvek se zabývá cyklickými výkyvy i dlouhodobými tendencemi tvorby kapitálu v Německu za posledních 15 let (po sjednocení země). Dokládá význam podnikových investic pro současnou fázi vzestupu konjunktury. Z dlouhodobějšího pohledu se ukazují investice jako důležitý nástroj přizpůsobení podniku strukturálním změnám ovlivněným zejména technologickými a globalizačními faktory. 3 tab., 7 grafů, 1 vložený box. Pozn. - Res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické verzi časopisu. - Součástí příspěvku je vložený box Bestimmungsgründe und Indikatoren gewerblicher Investitionen: empirische Ergebnisse für die lange und kurze Frist (Důvody umístění a ukazatele podnikatelských investic: empirické výsledky za dlouhé a krátké období).

A. Libman, B. Chejfec

Mirovye processy transnacionalizacii i rossijskij biznes**Světové procesy transnacionalizace a ruské podniky**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 12, s. 61-79

V článku se rozebírají hlavní stupně utváření nadnárodních korporací, jejich úloha v mezinárodních finančních tocích, boj s vládním protekcionismem a překonávání ochranných bariér regionálních integračních uskupení. Stat' dále obsahuje systematický přehled teorií o nadnárodním podnikání a analýzu možností jejich aplikace na studium transnacionalizace globální ekonomiky. Zvláštní důraz je kladen na specifičnost utváření prvních ruských nadnárodních společností. 5 tab., 2 diagr. - Angl. res. - Odkazy.

Jacek Prokop, Marek Dietl

Monopolizacja triopolu**Monopolizace triopolu**

Ekonomista, 2007, nr 1, s. 61-74

Článek se zabývá možností monopolizace průmyslových odvětví prostřednictvím koupě (akvizice a převzetí) konkurenčních firem v podmínkách, kdy autority (úřady) regulující trh jsou nečinné. Autoři tak "prodlužují" dosah dosud publikovaných prací na toto téma, neboť se pokoušejí analyzovat existující triopoly za podmínky, že jedna z firem převezme jinou konkurenční firmu, a tak může dosáhnout vedoucí pozice na trhu ve smyslu Stackelbergova modelu. Dokazuje se, že za takových podmínek je možné, aby jednotlivá firma byla schopna koupit konkurenční společnost. Analýza také ukazuje, že tržní síly nejsou schopny samy zabránit akvizicím vedoucím k monopolizaci odvětví. Závěr je, že antimonopolní úřady by

měly využívat aktivně svou moc tak, aby bránily akvizicím a převzetím v odvětvích s triopolistickou strukturou. - Angl. a rus. res. - Bibliogr. Rubrika: Artykuły

Our company right or wrong : family capitalism

Právo v naší firmě : rodinný kapitalismus

The Economist, March 17th 2007, vol. 382, no. 8520, p. 75-77

Příklady z různých zemí, jak zakladatelé firem a jejich rodiny často mají velkou pravomoc nad veřejnoprávními podniky, a to i když vlastní jen menšinu akcií; dvojí druh akcií a další postupy k ovládnutí firmy. Tab., schéma. Rubrika: Briefing

Small loans and big ambitions

Malé půjčky a velké ambice

The Economist, March 17th 2007, vol. 382, no. 8520, p. 88

Poskytování půjček na rozvoj drobného podnikání v rozvojových zemích, zvané mikrofinancování, dosáhlo v uplynulých dvaceti letech značného rozvoje. Tyto služby nejdříve byly vedlejší činností charit, ale pak si získaly podporu velkých mezinárodních finančních institucí (IFIS). Nedávno vydaná studie (viz) upozorňuje na to, že IFIS vytlačují komerční investory a že jejich peníze často směřují tam, kde nejsou zapotřebí. Tab. Viz i článek na s. 14 pod názvem Time to take the credit: microfinance. - Odkaz. Rubrika: Economics focus [Ec]

Pojišťovnictví. Sociální péče

Karl Doemens

Auch Beamten müssen länger arbeiten

Děle pracovat musí i úředníci

Handelsblatt, 12.3.2007, Nr. 50, S. 3

K plánu důchodové reformy pro státní zaměstnance v Německu; dosavadní privilegia úředníků v počtu služebních let a při vyměřování důchodu. V grafu rozložení výdajů na důchody na úrovni zemí, obcí a státu v období 2003-2050. 2 grafy. K tématu také HB, 14.3.2007, Nr. 52, S. 3.

D. v. Schultendorf

Berater ist nicht gleich Berater

Není poradce jako poradce

Handelsblatt, 28.2.2007, Nr. 42, S. 38

K německému zákonu o zprostředkovatelských službách, který nově upravuje práva a povinnosti pojistných makléřů - jejich postavení je od 1.5.2007 zákonem přesněji vymezeno. Pojistní makléři by na rozdíl od agentů - pojistných zprostředkovatelů měli být klientem vnímáni jako nezávislí poradci s obsáhlými znalostmi o trhu. Ke kritice courtage (odměna za zprostředkování), důvody zákazu courtage ve Skandinávii. Posílení image pojistných makléřů profesním pojištěním s vysokým krytím. Rubrika: Finanzzeitung

Světlana Rysková ; [přispěl] Tomáš Síkora

Bezzubá regulace : pojišťovnictví

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 10, s. 76-77

K fungování zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech, k problému regulace a kontroly zprostředkovatelů a zejména pak k obavám, aby nekvalitní služby zprostředkovatelů nepoškozovaly trh.

Lars Reppesgaard

Kassen optimieren die Gesundheitskarte

Nemocenské pokladny optimalizují zdravotní kartu

Handelsblatt, 20.3.2007, Nr. 56, S. 19

Příprava elektronické zdravotní karty v Německu, k technické stránce a představám o kartě jako informačního média s rozdílnými přístupovými právy pro pojišťovnu, lékaře i pacienty.

Jiří Rusnok

Penzijní fondy potřebují variantní investice a větší zapojení zaměstnavatelů

Kapitál, 2007, č. 3, s. 8-10

K současné situaci v penzijním připojištění v ČR. Autor konstatuje, že do penzijních fondů přicházejí stále noví klienti, ale že průměrné úložky jsou však pořád nízké na to, aby mohly lidem v důchodovém věku zajistit dostatečné penze. Dále zmiňuje nutnost legislativních úprav, které umožní větší variabilitu investic, ale i větší transparentnost pro klienty. Také zdůrazňuje, že je zapotřebí podpořit úložky zaměstnavatelů. Doplněno údaji např. o výši státního příspěvku a o daňových úlevách u penzijního připojištění, o vývoji počtu účastníků penzijního připojištění apod. 2 tab., 1 graf.

Snail's progress : welfare reform

Šnečím tempem : sociální reforma

The Economist, March 10th 2007, vol. 382, no. 8519, p. 38, 40

Příspěvek mapuje deset let sociálních reforem ve Velké Británii pod vládou labouristů, především v oblasti zaměstnanosti. Graf.

Imrich Lozsi

Solvency II a Basel II: v čem si jsou podobné a čím se liší?

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 2, s. 32-33

K novému režimu solventnosti pojišťoven Solvency II. Kapitálové požadavky, rozsah rizik, transparentnější zahrnutí diverzifikačních efektů do výpočtu kapitálových požadavků, modely pro stanovení kapitálových požadavků apod. 2 vlož. boxy, fot. - Součástí přisp. jsou vložené boxy Úloha minimální míry solventnosti a Diverzifikační přínosy.

Pavel Nesnidal

Systém sociálního pojištění v Německu

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 2, s. 25-27

Stručný přehled vývoje sociálního pojištění v Německu. Zákonné důchodové pojištění (účastníci důchodového pojištění, financování). Zákonné zdravotní pojištění, náklady na správu zákonného zdravotního pojištění. Systém úrazového pojištění. Pojištění péče. 1 tab.

Lukáš Bašta

Systémy sociálního zabezpečení v EU : Malta

Národní pojištění, 2007, roč. 38, č. 3, s. 15-17

Aktuální právní úprava vychází ze zákona o sociálním zabezpečení z roku 1987. Zákon vytváří dvě schémata - tzv. příspěvkové a nepříspěvkové. Dávky z příspěvkového schématu (zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné). Podmínky odvodu příspěvků. Druhy dávek (krátkodobé a dlouhodobé). Dávky z nepříspěvkového systému. Starobní důchody.

Olaf Petersen, Markus Bechtoldt, Katja Krazeisen

Teuerungsanpassung der Betriebsrenten in 2007 - Anstieg von Lebenshaltungskosten und Nettoeinkommen im Zeitraum 2004/2007 bzw. ab Rentenbeginn

Inflační přizpůsobení podnikových důchodů v roce 2007 - růst životních nákladů a čistý příjem v rozmezí let 2004/2007, resp. od počátku důchodu

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 5, S. 284-289

Podnikové důchody v Německu; pokud zaměstnavatel přislíbí poskytování podnikového důchodu, je povinen podle § 16 odst. 1 zákona ke zlepšení podnikového důchodového zabezpečení prověřit každé tři roky přizpůsobování poskytovaného důchodu (zohledňuje se potřeba příjemce-důchodce a hospodářská situace zaměstnavatele). Přehled posledního vývoje judikatury a aktuálních směrodatných statistických údajů. Zjišťování a výpočet inflační míry. 4 tab. - Odkazy.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Malte Fischer

Home sweet home

Domove, sladký domove

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 7, S. 46

Krátký komentář k cenám domů v Německu, které jsou vzhledem k ostatním evropským zemím podhodnocené. Graf. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 4/2007.

Joe Leahy

Sky-high: why a boom in property prices is rattling Asia regulators

Až do nebes: proč prudký vzestup cen nemovitostí děsí asijské regulátory

Financial Times, 19.2.2007, no. 36310, p. 11

Rychlý růst asijských ekonomik vede k inflaci cen nemovitostí. V článku jsou uvedeny příklady z různých zemí regionu a hovoří se o snaze vlád zchladit bytový trh. Diagram.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Der Arbeitsmarkt in Deutschland: Grundlinien im internationalen Vergleich

The labour market in Germany: general development seen in an international context

Trh práce v Německu: základní vývojové trendy v mezinárodním srovnání

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Januar 2007, Jg. 59, Nr. 1, S. 33-54

Deutsche Bundesbank Monthly report, January 2007, Vol. 59, No. 1, p. 31-51

Studie analyzuje situaci na trhu práce v Německu v letech 1995-2005 a porovnává ji s vývojem v ostatních zemích Evropské unie, ve Velké Británii a v USA. Ukazuje, že nepříznivá situace na trhu práce v Německu v uplynulých deseti letech byla spíše relativně než absolutně horší než v ostatních sledovaných zemích a že hospodářská konjunktura v posledních letech přinesla pozitivní impulzy i pro trh práce. 1 přehled, 9 grafů, 3 vložené boxy. Pozn. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické verzi časopisu. - Součástí příspěvku jsou tři vložené boxy: Daten und Methoden (Data a metodika), Zur Dynamik auf dem EWU-Arbeitsmarkt im aktuellen Konjunkturzyklus (Dynamika na trhu práce EU v současné fázi konjunktury), Ist in Deutschland die Arbeitsmarktlage von formal gering qualifizierten Personen außergewöhnlich ungünstig? (Je pracovní pozice osob s formálně nízkou kvalifikací v Německu mimořádně nevýhodná?).

Lea Krčmáriková

Dlážděné dobrými úmysly

Trend, 2007, č. 9, s. 12-13

Připravovaná novela zákoníku práce v SR; změny: v zaměstnávání živnostníků, rozšíření odstupného, omezení v "řetězení" smluv na dobu určitou, přesčasy, posílení role odborů. V tabulce úroveň liberalizace pracovního kodexu ve vybraných zemích.

SOS

Jeder Fünfte arbeitet schwarz

Každý pátý pracuje na černo

Handelsblatt, 9./10./11.3.2007, Nr. 49, S. 4

Práce na černo ubírá německému trhu práce 2,8 mil. pracovních míst, cca 13 mil. přivýdělků na černo dosahuje objemu 135-158 mld., což odpovídá 6-7 % HDP. Pro rok 2007 se předpokládá růst rozsahu stínové ekonomiky (práce na černo, pašování, podvody s DPH) v Německu ve výši 14,7 % HDP, tj. cca 349 mld. eur. Kontrolami práce na černo se zabývá 7000 pracovníků, náklady se pohybují okolo 0,5 mld. eur ročně. Význačným stimulem nárůstu práce na černo je zvýšení DPH ze 16 na 19 %.

Pavel Janíčko

Kde se pracuje nejdéle, nejvíce a nejpružněji?

Sondy, 8.3.2007, roč. 17, č. 9, s. 5

Délka pracovní doby v zemích EU; nárůst směnné práce, práce v nesociální době (tj. mimo obvyklou pracovní dobu), uplatňování pracovních kont a účtů. Tab. K tématu podrobněji viz Sondy, 2007, č. 10, s. 5. Rubrika: Sondy - trh a my

Vieroslava Holková, Alexandra Veselková

Nezaměstnanost' v slovenskej a českej ekonomike ako základný makroekonomický problém transformačnej dekády

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 76-91

Příspěvek analyzuje problematiku nezaměstnanosti v období transformace slovenské a české ekonomiky (1993-2004). Vysvětluje hlavní problémy trhu práce v SR a ČR, upozorňuje na příčiny rozdílné míry nezaměstnanosti v obou zemích a zvažuje možnosti řešení, zejména pokud jde o aktivní politiku zaměstnanosti. 6 tab., 3 grafy. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Klára Valentová

O podmínkách vysílání zaměstnanců k výkonu práce do ostatních členských zemí EU

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 1, s. 59-62

K otázkám vysílání zaměstnanců do zemí EU; způsoby vysílání podle českého práva (pracovní cesta do členského státu EU, zaměstnanec s místem výkonu práce v jiném státě EU, přeložení zaměstnance na místo výkonu práce v jiném členském státě EU, dočasné přidělení agenturou práce k uživateli v jiném členském státě EU). Povinnosti dle Směrnice o vysílání zaměstnanců v rámci poskytování služeb. Implementace evropské směrnice v ČR. Pracovní povolení.

Richard W. Fetter

Okamžité zrušení pracovního poměru podle nového zákoníku práce

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 4, s. 29-33

O změnách v úpravě tohoto mimořádného způsobu rozvázání pracovního poměru v souvislosti s přijetím nového zákoníku práce. Okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele a ze strany zaměstnance, problematika odstupného a náhrady mzdy, formální náležitosti okamžitého zrušení pracovního poměru, neplatné rozvázání pracovního poměru a další otázky. Rubrika: Právo

Zdeňka Gregorová

Skončení pracovního poměru v mezinárodních a evropských dokumentech a česká právní úprava

Právník, 2007, roč. 146, č. 2, s. 173-189

Autorka zkoumá, jak je právo na práci s důrazem na ochranu stability zaměstnání zakotveno v mezinárodních a evropských dokumentech, a následně je srovnává s českou právní úpravou. Dokumenty Rady Evropy, Evropské unie a Mezinárodní organizace práce (např. Evropská sociální charta, doporučení MOP apod.). - Angl. res.

Vito Tanzi

Tax system reform can address unrest over high pay

Rozruch kolem vysokých platů může vyřešit reforma daňového systému

Financial Times, 2.3.2007, no. 36320, p. 15

Autor se zamýšlí nad vysokými příjmy vedoucích pracovníků velkých firem, jejich původem a také nad možnostmi trhu a vlád zvrátit tento trend. Vlády mají možnost intervenovat několika způsoby a za méně škodlivý je označena reforma daňového systému. Ta by mohla kombinovat prvky rovné daně s progresivním zdaněním.

Oliver Hagen, Jens Gewinnus, Güلperi Atalay

Vergütung von Reisekosten über längere Zeiträume - Steuerfreier Auslagenersatz oder steuerpflichtiger Arbeitslohn?

Úhrada cestovních nákladů za delší časové období - nezdanitelná náhrada výdajů, nebo mzda za práci podléhající dani?

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 5, S. 249-251

Cestovní náhrady v Německu. K otázkám nezdaňování, resp. zdaňování úhrad souvisejících s cestovními náklady, které vznikají při dlouhodobější práci zaměstnance mimo jeho řádné pracoviště - např. ve firemní pobočce v jiném městě; cestovní náklady, noclehy v hotelu (tj. vedení druhé domácnosti). - Odkazy.

Anke Henrich

Vor-Denker

[Naspořit si čas na předčasný odchod do důchodu nebo na roční volno]

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 7, S. 94-96, 99

Princip, možnosti a pravidla využití časových kont práce v Německu (zavedených v roce 1998 tzv. "Flexi-zákonem"). Klouzavá konta (naspořené přesčasy slouží k náhradě krátkodobých výpadků v rozmezí několika měsíců), životní konta (umožňují výhradně dřívější odchod do důchodu), dlouhodobá konta (naspořené čas nebo peníze je možné využít k dřívějšímu odchodu do důchodu, k přechodnému či dočasnému přerušení práce např. z rodinných důvodů, kvůli vzdělání či odpočinku). Daňový režim, platby sociálního pojištění, režim pětinoové platby umožňovaný fiskálem v případě dodatečně odváděných daní a odvodů. Rizika časových kont (insolvence zaměstnavatele). Sabbatical. Grafy.

zpracoval autorský kolektiv pod vedením Bořivoje Šubrt a Nataši Randlové

Zákoník práce : podrobný výklad určený především pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 10, střed. příl. (24 s.)

Výklad se týká např. kolektivní smlouvy, vnitřních předpisů a pracovních řádů, vzniku a skončení pracovního poměru, jmenování a odvolávání vedoucích zaměstnanců, pracovní doby a doby odpočinku, odměňování zaměstnanců, cestovních náhrad, překážek v práci, dovolené, agenturního zaměstnávání apod. Zpracoval autorský kolektiv členů Kolegia expertů Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů. -- K tématu viz též rozhovor s B. Šubrtem s názvem Vady a kazy nedodělků, uveř. na s. 70 téhož čísla čas.

Právo

Daniel Prouza

Nemařte činnost správce : řízení o konkurzu

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 9, s. 62-64

K problematice trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkurzu (maření nebo hrubé ztížení výkonu funkce správce konkurzní podstaty a nesplnění zákonné povinnosti podat návrh na prohlášení konkurzu). Podrobněji o ochotě k součinnosti, o otázkách revitalizace úpadce a o zániku nebezpečnosti trestného činu pro společnost. - Součástí čl. je stručný příspěvek Cílem je dosáhnout poměrného uspokojení věřitelů.

JaN

Nový stavební zákon

Stavitel, 2007, roč. 40, č. 2, s. 42-43

Komentář k novému stavebnímu zákonu č. 183/2006 Sb., ke změnám postavení a kompetence úřadů (resp. rozhodovacího procesu), k politice územního plánování a stavebnímu řádu. K funkci autorizovaného inspektora.

Kateřina Ronovská

Právní úprava nadačního práva v osnově připravovaného nového občanského zákoníku ve světle nizozemské a švýcarské právní úpravy

Právník, 2007, roč. 146, č. 3, s. 315-324

Právní zakotvení nadace v Nizozemsku a ve Švýcarsku. Nová koncepce nadačního práva v České republice. Některé navrhované změny. - Angl. res.

Ondřej Horák

První Československá republika a ochrana vlastnictví

Právník, 2007, roč. 146, č. 2, s. 121-134

Výběr názorů na vlastnictví (resp. jeho garance a omezení) v období první republiky. Autor přibližuje myšlenky a představy politiků, právníků a dalších osobností veřejného života. - Angl. res.

Martin Henssler, Christian Deckenbrock

Das Rätsel Anwaltskooperation

Záhada spolupráce právních zástupců

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 8, S. 447-452

Praktický význam kooperace na úrovni poradenských povolání v podnikové oblasti v Německu sice stále roste, právní věda se však s tímto fenoménem zatím zcela nevyrovnala. Právní povaha kooperace, společný název kooperace, common branding, otázky ručení, profesní povinnosti. Názor Spolkového soudního dvora na pojem kooperační partner. Objasnění právních otázek na příkladě spolupráce právních zástupců, ke zvláštnostem v případech daňových poradců a auditorů. Pozn.

Katarína Chovancová

Rozhodcovské konanie v SRN v kontexte medzinárodnej arbitrážnej praxe

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 5, s. 170-175

Rozhodčí řízení v SRN (historický a legislativní vývoj, nová právní úprava). Německé rozhodčí řízení v kontextu mezinárodní arbitrážní praxe (např. k vydávání předběžných opatření rozhodčího tribunálu, k arbitráži několika stran sporu, k soudní intervenci apod.).

Tomáš Dvořák

Řešení právních vztahů k státním pozemkům pod družstevními stavbami

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 2, s. 37-45

Legislativní řešení přijaté v letech 2000-2001. K nálezů Ústavního soudu ČR, publikovaného pod č. 278/2004 Sb. Převody státních pozemků podle právní úpravy od r. 2001 (zák. č. 229/2001 Sb.). Podrobněji k meritu právní úpravy, k výjimkám z obecného režimu, k některým sporným ustanovením (např. promlčecí lhůty) a také k nedostatkům úpravy.

Bernd Heuermann

Simulation im Steuer- und Zivilrecht

Simulace v daňovém a občanském právu

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 8, S. 416-418

K problematice fiktivních právních úkonů v Německu; simulovaný úkon v daňovém právu, simulovaný úkon v civilním právu a jeho vztah k daňovému právu (viz předpisy pro fiktivní úkony dle § 117 občanského zákoníku a § 41 poplatkového řádu); spojitosti mezi civilním a daňovým právem.

Christian Schlitt

Die strafrechtliche Relevanz des Corporate Governance Kodexes

Trestněprávní závažnost kodexu corporate governance

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 6, S. 326-330

Členové orgánů jsou stále častěji konfrontováni s trestněprávními výtkami, mj. i v důsledku problematičného dění na kapitálovém trhu se trestní právo stává opravným nástrojem. Členové představenstev a dozorčích rad v Německu jsou dnes povinni nejen dodržovat velmi často formální předpisy práva kapitálového a akciového trhu, ale často musejí své konání podřizovat relativně abstraktním trestním

předpisům. K možným trestně právním rizikům, která vyplývají z obsahu kodexu corporate governance. - Odkazy.

Radek Novotný

Unijní metla na dlužníky

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 11, s. 76-77

K problematice Evropského exekučního titulu. O nových možnostech vymáhání pohledávek v zahraničí, které legislativa Evropské unie nabízí i českým věřitelům. Blíže k nařízení ES č. 44/2001 (tzv. Brusel I.) a k nařízení ES č. 805/2004. - Součástí čl. je stručný příspěvek s názvem Vymáhání nároků věřitelů v EU.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Bulletin advokacie, 2007, č. 3

K otázce volného pohybu osob, uznávání vysokoškolských diplomů, přístupu k regulovanému povolání : předběžná otázka dle čl. 234 SES o výkladu článků 10, 12, 14, 39, 43 a 149 Smlouvy o Evropských společenstvích („Morgenbesser“)

rozsudek ESD z 13.11.2003

C-313/01

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 5

Vysílání televize na hotelových pokojích je „sdělováním veřejnosti“ ve smyslu směrnice 2001/29/ES : výklad pojmu „sdělování veřejnosti“ : znění autorského zákona ČR porušuje směrnici 2001/29/ES : důsledky vyplývající pro dotčené subjekty (ČR, majitele hotelů a ochranná autorská sdružení).

rozsudek ESD (třetí senát) z 7.12.2006

C-306/05 SGAE

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)

SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli

Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Stanislava Hronová, Richard Hindls

Co přinese revize cenových indexů?

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 11, s. 29-30

Ke změně spotřebního koše v ČR (poprvé po pěti letech). Podrobněji k problematice měření inflace (z ekonomického i statistického hlediska), k indexu spotřebitelských cen (ISC) v ČR a ostatních zemích, k otázce valorizace a k revizi indexu spotřebitelských cen (přepočty provádí oficiálně ČSÚ a budou zveřejněny v průběhu roku 2007). 1 tab.

Ministering to the truth : official statistics

Sloužit pravdě : oficiální statistika

The Economist, March 3rd 2007, vol. 382, no. 8518, p. 36

Nedůvěra v úřední statistiku ve Velké Británii; Úřad pro národní statistiku (ONS) versus vlastní údaje jednotlivých ministerstev; návrh nového zákona o statistické a registrační službě; návrh na vytvoření nové Statistické komise, avšak s omezenými pravomocemi. K problematice viz i článek na s. 13 pod názvem Lies, damned lies: the importance of statistics.

Josef Arlt, Miroslav Kalous

Odhad položek čtvrtletní konečné rozvahy v sektoru nefinančních podniků pomocí metody rozkladu ročních časových řad

Statistika, 2007, roč. 44, č. 1, s. 50-60

V práci jsou představeny některé z klasických statistických metod rozvržení ročních časových řad na čtvrtletní s využitím dalších časových řad. Jejich praktická aplikace je ukázána na příkladech odhadování čtvrtletní časové řady celkových pasiv a objemu celkových úvěrů sektoru nefinančních podniků. 4 obr., 2 tab. - Angl. abstrakt - 12 lit.

Účetnictví

Radka Loja

Možnosti přetřídění položek rozvahy a výsledovky podle českých předpisů do výkazů vyhotovených podle IFRS

Účetnictví, 2007, č. 2, s. 18-33

Příspěvek usnadňuje orientaci mezi obsahovou náplní rozvahy a výsledovky zpracované podle IFRS a podle českých předpisů. Podrobně o požadavcích na obsah rozvahy a výsledovky v souladu s IAS 1 - Prezentace účetní závěrky. Tab.

Markus Prinz

Restrukturierungsrückstellungen im Visier der Betriebsprüfung - Gefährdungspotenziale für eine zeitgerechte und vollständige Bilanzierung von Sozialplanverpflichtungen

Restrukturalizační rezervy z pohledu podnikové kontroly - potenciály ohrožení včasného a ucelného účtování závazků sociálního plánu

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 7, S. 353-358

Tzv. restrukturalizační rezervy určené k plnění závazků na základě sociálních plánů nebo podobných smluv, tj. za účelem zmírnění dopadů z důvodu propuštění zaměstnance (např. vyrovnání ztráty z důvodu nástupu do předčasného důchodu) nebo přeložení zaměstnance, se pravidelně stávají předmětem diskuzí při prověrkách v rámci daňového řízení v německých podnicích. Na praktickém případě jsou zkoumána kritéria času zaúčtování a oceňování restrukturalizačních rezerv, kritika je namířena na tendence finanční správy restrukturalizační rezervy "atomizovat". - Odkazy.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 4/2007

Příspěvkové organizace zřizované ÚSC - hospodaření, účetnictví. Pořizování dlouhodobého majetku v nevýdělečných nevládních organizacích (NNO). IFRS 7 - Finanční nástroje - zveřejňování. Nehmotný majetek. Automobil na úvěr v daňové evidenci. Evidence zásob. Nové pojetí cestovních náhrad podle nového ZP.

Účetní TIP

č. 6/2007

Postřehy z účetní a daňové praxe - pokyn k daním z příjmů D-300 versus D-190. Daňová doporučení pro účetní - slevy na dani podle § 35 zákona o daních z příjmů. Zamezení dvojího zdanění - Řecko. Zkušenosti z kontrol - záporné zůstatky v pokladně.

č. 7/2007

Postřehy z daňové a účetní praxe – účetní závěrka podnikatelů. Daňová doporučení pro účetní (společný základ daně manželů za rok 2006). Zkušenosti z kontrol.

č. 8/2007

Postřehy z daňové a účetní praxe – pokyn k daním z příjmů D-300 versus D-190. Zamezení dvojího zdanění – Slovinsko. Zkušenosti z kontrol – chybějící náležitosti účetních dokladů.

Veřejná správa

Olga Vidláková

Evropský institut veřejné správy: učit se budovat Evropu

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 8, s. 24-26

EIPA, Evropský institut veřejné správy; struktura, pobočky, činnost. Vztah ČR k EIPA. Pozn.

Integrovaný operační program - modernizace veřejné správy, služeb a územního rozvoje

Obec & finance, 2007, roč. 11, č. 1, s. 18-19

IOP; integrovaný operační program, který by měl řešit společné regionální problémy spadající do působnosti ústředních správních orgánů. Prioritní osy a oblasti intervence IOP (vč. odpovědných ministerstev). Modernizace veřejné správy (osa 1), zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb (osa 2), národní podpora územního rozvoje (osa 3), technická pomoc (osa 4). Implementační struktura. Finanční rámec IOP, podíl financování ze strukturálních fondů resp. ERDF. Schéma, 2 tab. K tématu také příspěvek na s. 26-27.

Hana Schödlbauerová

Nejen elektronická podání : E-government

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 8, s. 64

Stručně o možnostech, které poskytuje systém elektronické komunikace s veřejnou správou. Informační schránka a Internet Hot Line na webových stránkách České daňové správy, centrální registrační místa. 1 vlož. box. - Součástí čl. je vložený přísp. s názvem Jednotný registrační formulář.

Zdeněk Nejezchleb

Typové problémy při přezkoumávání hospodaření nakládání s majetkem obcí

Obec & finance, 2007, roč. 11, č. 1, s. 56-57

Roviny přezkoumávání hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního samosprávného celku. Právní rovina, omyly ohledně veřejné podpory, příklady veřejné podpory. Účetní rovina a systém evidence majetku. Obecná rovina a systém evidence majetku (absence sledování způsobu využití a efektivního systému poskytujícího identifikaci "nepotřebného" majetku).

Ján Filko

Územná samospráva a jej orgány

Správní právo, 2007, roč. 40, č. 1, s. 27-54

Úprava územní samosprávy v Ústavě Slovenské republiky, obecní zastupitelstvo a zastupitelstvo vyššího územního celku, normotvorná pravomoc orgánů územní samosprávy, starosta, obecní rada, komise, hlavní kontrolor obce, obecní úřad a jeho základní úlohy.

Michael Inacker [et al.]

Die Vermittler**Prostředníci**

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 9, S. 24-31

Německá vláda; složení, charakteristika a zaměření týmů nejbližších spolupracovníků a členů poradenského sboru německé kancelárky a ministrů vybraných resortů (ministerstvo financí, ministerstvo práce, ministerstvo zdravotnictví atd.).

Jan Břeň

Změny územně správního členění aneb Okresy byly, jsou (a zřejmě i budou). 2.

Moderní obec, 2007, roč. 13, č. 3, s. 44-45

Úvahy o podobě nového zákona o územně správním členění státu. Správní obvody 14 samosprávných krajů, problematika odstranění rozdílů mezi plnohodnotnými a neplnohodnotnými kraji. Nižší územní správní jednotky a respektování principu skladebnosti.

Veřejné finance. Rozpočet

Thor Leegaard

Budget for 2007 - increased taxation increases budget surplus : Norway

Rozpočet pro r. 2007 - vyšší zdanění zvyšuje rozpočtový přebytek : Norsko

European taxation, 2007, vol. 47, no. 2, p. 99-102

Podrobnosti o norském rozpočtu na r. 2007. Celkový dopad rozpočtu, údaje o změnách v penzích a dani z čistého bohatství, novela daně z cenných papírů pro osoby odcházející z Norska (exit tax) a některé další změny. - Odkazy. Rubrika: What's going on in... : Norway

Challenges to fiscal sustainability in the euro area

Problémy fiskální udržitelnosti v eurozóně

Monthly bulletin [European Central Bank], February 2007, no. 2, p. 59-72

Vysvětlení a teoretický rámec pojmu fiskální udržitelnost, zdroje rizik fiskální udržitelnosti, rozdílný vývoj v jednotlivých zemích EMU, nerovnováhy, potřeba komplexního přístupu zahrnujícího fiskální obezřetnost a strukturální reformy, fiskální udržitelnost v rámci revidovaného Paktu stability a růstu. Tab., grafy, vlož. box. Vysvětl. - Odkazy.

Olga Gáfríková

Jak přehledně financovat přenesený výkon státní správy? Ptejte se Slováků!

Moderní obec, 2007, roč. 13, č. 3, s. 24

Fiskální decentralizace v SR. Místní správa SR, dvojí kompetence obcí (originální a s charakterem přeneseného výkonu státní správy). Financování přeneseného výkonu, praxe využití normativů (školství, stavební řízení). V grafu struktura příjmů obcí rozpočtovaná pro rok 2007.

S. B. Pachomov

Sek'juritizacija dochodov bjudzeta territorial'nogo obrazovaniya i obligacionnyje zajmy: opyt N'ju-Jorka

Sekuritizace rozpočtových příjmů územního celku a obligační půjčky: zkušenosti New Yorku

Finansy, 2006, no. 12, s. 61-64

Praxe města New York při získávání půjček; obligační půjčky založené na sekuritizaci části rozpočtových příjmů; Public Benefit Corporation jako právnická osoba vydávající sekuritizované půjčky; čtyřletý finanční plán New Yorku na léta 2006 - 2010. - Odkazy.

Věra Kameníčková

Výdaje územní samosprávy - rozdílnost krajů se neodráží ve výdajích na obyvatele

Obec & finance, 2007, roč. 11, č. 1, s. 22-25

Výdaje územních samospráv ČR, kvantifikace výdajů v jednotlivých krajích ČR v roce 2005. Podíl obcí na výdajích územní samosprávy, rozpočtové výdaje, celkové výdaje podle krajů a jednotlivých odvětví, běžné výdaje podle krajů. Vybrané ukazatele: celkových výdajů územní samosprávy, běžných výdajů územní samosprávy, kapitálových výdajů územní samosprávy. 8 tab.

Die Wirtschaftslage in Deutschland um die Jahreswende 2006/2007 : öffentliche Finanzen**Hospodářská situace v Německu na přelomu roku 2006/2007 : veřejné finance**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Februar 2007, Jg. 59, Nr. 2, S. 57-72

Analýza zkoumá vývoj veřejných financí v Německu v roce 2006, přičemž uvádí též výsledky rozloženého přístupu zkoumání strukturálních sald umožňujícího určit, jak byly ovlivněny konjunkturálními a zvláštními přechodnými efekty. Představuje základní ukazatele veřejných rozpočtů, vývoj rozpočtů územních korporací, vývoj daňových příjmů v roce 2006 a jejich strukturu, vývoj hlavních výdajových položek aj. 2 tab., 6 grafů. Pozn. - Lit. - Součástí příspěvku jsou dva vložené boxy: Zur strukturellen Entwicklung der öffentlichen Finanzen - Ergebnisse des disaggregierten Ansatzes für das Jahr 2006 (Strukturální vývoj veřejných financí - výsledky disagregované metody pro rok 2006) a Wesentliche Elemente der geplanten Unternehmensteuerreform (Důležité prvky plánované reformy podnikového zdanění).

Zdravotnictví**A new prescription : pricing drugs****Nový recept : oceňování léčiv**

The Economist, February 24th 2007, vol. 382, no. 8517, p. 36-37

Článek vychází ze zprávy britského úřadu zabývajícího se ochranou soutěže (Office of Fair Trading), která se zaměřila na situaci na trhu léčiv. Změna způsobu stanovování cen značkových léků, která je zde navrhována, by mohla přinést roční úsporu ve výši až 500 mil. GBP ročně.

Zemědělství

Csaba Csáki

Changing priorities in global agricultural production**Mění se priority v globální zemědělské produkci**

Development and finance, 2007, no. 1, p. 12-21

Příspěvek upozorňuje na závažné dopady globalizace na sektor zemědělství a seznamuje s hlavními trendy těchto změn. Patří sem zejména změny na straně poptávky, pokles srovnatelných cen tradičních zemědělských produktů, rostoucí význam integrovaných vertikálních produktových řetězců, rostoucí koncentrace obchodu s potravinami, stárnutí zemědělské populace, liberalizace mezinárodních trhů aj. 2 tab., 2 grafy, 1 diagr. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Josef Seják, Jan Zavíral

Kudy tečou peníze : ceny potravin

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 10, s. 44-47

K cenám potravin a k situaci českých zemědělců. Podrobněji ke třem komoditám, které dominují ve struktuře příjmů českých zemědělců (mléko, vepřové maso a hovězí maso). Dále k dominantnímu postavení hypermarketů, které umožňuje ignorovat jakákoliv pravidla (i kontrolu jejich dodržování) v cenové politice, a také k otázce reklamy. Ze závěrů vyplývá, že prakticky veškeré cenové nárůsty jsou pohlcovány obchodními řetězci a zpracovateli zemědělských produktů, zatímco podíly příjmů pro zemědělství jsou udržovány na hranici či pod hranicí výrobních nákladů zemědělských výrobků. Politická vůle kontrolovat neekvivalentnost rozdělování v potravinových řetězcích se v zemích EU rovná nule, proto se i společná zemědělská politika orientuje převážně na podpory zemědělských subjektů z veřejných zdrojů. 3 grafy, 2 tab. Rubrika: Sonda

Eleonóra Matoušková

Mimoprodukčné funkcie poľnohospodárstva a ich prínos pre spoločnosť

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 136-145

Autorka poukazuje na specifika zemědělství, na jeho funkce a význam v národním hospodářství a společnosti, který výrazně přesahuje podíl tohoto odvětví na makroekonomických ukazatelích. Ukazuje

důvody, pro které společenský přínos tohoto odvětví není možné vyjádřit jen jeho podílem na tvorbě HDP a na celkové zaměstnanosti. Uvádí řadu mimoprodukčních funkcí, které představují komplex vztahů mezi agrární sférou, přírodním prostředím a lidskou společností a upozorňuje na nedostatečnou pozornost, která se této problematice věnuje. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Životní úroveň

František Múčka

Nezaměstnanost' a platy nehovoria všetko

Trend, 2007, č. 7, s. 24-25

K životní úrovni ve slovenských regionech; rozdíly ve výdělích, práce na černo, zjišťování úrovně prostřednictvím hodnoty mediánu, Gini index. Graf. K tématu také příspěvek na s. 26-27.

Ostatní

E. Sylvester Vizi

The age of science

Století vědy

Development and finance, 2007, no. 1, p. 3-11

Autor upozorňuje na roli vědy v ekonomickém rozvoji Maďarska, též v souvislosti se zájmem finančního kapitálu o regiony s vyspělým intelektuálním kapitálem. Dokládá rozvoj výzkumné a vývojové základny v zemi po roce 1991, srovnává odvětvové výdaje na vědu a výzkum v Maďarsku s dalšími zeměmi EU a USA, sleduje např. i využití internetu v domácnostech v Maďarsku, publikační činnost, zapojení do mezinárodních projektů aj. 8 tab., 2 grafy. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Susanne Kutter, Christian Ramthun

Fatale Reaktion

Osudová reakce

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 9, S. 92-96

Alergická onemocnění sužují stále větší počet lidí, v zemích EU jsou ztráty z důvodu nemoci a náklady související s léčbou odhadovány na 100 miliard eur ročně. Výzkumný program EU, major disease. 2 grafy.

Birger P. Priddat

Kunst als Ressource der Wirtschaft

Arts as an economic resource

Umění jako hospodářský zdroj

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2006, Jg. 7, Heft 3, S. 324-335

Autor upozorňuje na společné body, které mají jinak svěbytné sféry kultury a ekonomie. Jde zejména o schopnost vnímání nového, v ekonomice chápanou jako inovace, v umění jako schopnost různých forem tvořivosti. Zároveň poukazuje na hranice tohoto pojetí (například ve vztahu umění a reklamy, vyjadřování odlišností a značkovou produkcí aj.). Pozn. - Angl. res. - Lit. - K tématu viz též koreferát T. Reitze Die Attraktion der Warenwelt und der Distinktionswert der Kunst (Přitažlivost světa zboží a rozlišovací hodnota umění). Rubrika: Themenschwerpunkt : Wirtschaftsethik und Kultur

Barbara Gillmann, Heike Anger

Privatschulen entlasten den Staat

Soukromé školy ulehčují státu

Handelsblatt, 5.3.2007, Nr. 45, S. 4

Boom soukromých škol v Německu souvisí s krizí státního školního systému (a šokem z výsledku srovnávacího projektu PISA), tento trend přináší státu miliónové úspory. K výši státního, resp. zemského

příspěvku poskytovaného na jednoho žáka soukromé a státní školy. V grafu podíl žáků soukromých škol ve vybraných evropských zemích a v USA. 2 grafy.

Luděk Sýkora

Rezidenční segregace - důvod k zamyšlení, nebo zárodek budoucích konfliktů?

Obec & finance, 2007, roč. 11, č. 1, s. 38-39

K problematice formy, projevů, důsledků a rizik rezidenční segregace v ČR. Původ segregace a separace. Sociální nerovnost a rezidenční diferenciací, vliv územního plánování, změn na trhu práce a benevolentní politiky sociálního státu.

Vladimír Gonda

Veda a výzkum na Slovensku v kontexte Lisabonskej stratégie

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 1, s. 56-66

Konkretizací závěrů Lisabonské strategie jako východiska růstu konkurenceschopnosti v EU je pro Slovensko Národní lisabonská strategie schválená slovenskou vládou v únoru 2005. Uvedený příspěvek se zaměřuje na projekt Minerva, oficiální vládní program rozvoje znalostní ekonomiky v SR. Představuje tento program, sleduje otázky financování vědy a výzkumu na Slovensku a upozorňuje na vybrané problémy rozvoje vědy a výzkumu na Slovensku. 3 tab. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Diskusia [ER]

Oded Stark

A preference for migration

Priority pro migraci

Ekonomista, 2007, nr 1, s. 37-43

Migrační chování vychází, přinejmenším do určitého stupně, z výhodných podmínek, které migraci podporují. Vzor (model) migrace jako výsledku migračních preferencí závisí na dvou klíčových faktorech: na mechanismu imitace (napodobování) a na uskutečnitelnosti migrace. Je ukázáno, že kombinace těchto faktorů určuje, zda prioritní motivy migrace skutečně k migraci povedou. Autor uvádí příklady, které ilustrují, jak rozšiřování a přenos priorit motivujících migraci vedou k různým výsledným modelům migrace. Zejména napodobování priorit podporujících migraci poskytuje migrační scénáře, které by v opačném případě nemohly vzniknout. (Článek vlastně vyvrací vžitou představu, že migrace je vyvolávána především hospodářskými a sociálními proměnnými, jako jsou mzdové rozdíly, averze vůči riziku či relativní nedostatek.) - Pol., angl. a rus. res. - Odkaz. Rubrika: Artykuły

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Christian Reiermann

Länder im Stresstest

Země testované stresem

Auszüge aus Presseartikeln, 21. Februar 2007, Nr. 9, S. 11 - 12

Jedna z posledních studií o důsledcích zavedení eura ukazuje, že pro Německo byla společná měnová politika nejprve ztrátová – a později zisková.

Na počátku panovala vize hojnosti. Euro poskytne obchodu křídla, „ku prospěchu silně exportně orientované německé ekonomiky“, jak tvrdil tehdejší ministr financí Theo Waigel krátce před zavedením společné měny. Guvernér německé centrální banky Hans Tietmeyer ohlašoval, že euro „zvýhodní Evropu – politicky i hospodářsky“.

Ekonomové se dokonce domnívali, že mohou zmizet rozdíly v konjunkturu mezi členskými zeměmi eurozóny a celý kontinent bude kráčet jednotným krokem. Uplynulých osm let a přestálá recese opravily mnohá tvrzení směrem k větší střízlivosti. Řada dílčích vědeckých studií a průzkumů přinesla první souhrnnější bilancování a dospěla k závěru, že euro nebylo vždy a pro všechny jen výhodné. Byli i ti, kteří ztráceli a Německo k nim též delší dobu patřilo. Jak uvádí jedna interní analýza Spolkového ministerstva financí, „v průběhu doby“ se měnová unie stala příznivým faktorem pro hospodářský vývoj Německa a Evropy; čili srozumitelně řečeno – v počátku společná měna takovýto blahodárný dopad tak úplně neměla. Průměrný hospodářský růst v eurozóně v letech 2001 až 2005 dosáhl jen 1,4 procenta, v Německu dokonce jen polovinu této hodnoty.

Jiné země, například Španělsko se svými 3,1 procenta, nebo Irsko s 5,1 procenta, naopak zažívaly hospodářský boom. Jak napsali ekonomičtí poradci ministra hospodářství Michaela Glose (CSU), rozdílný vývoj v eurozóně vystavil toto seskupení „stresovému testu“.

Podobně argumentovala nezávislá skupina ekonomů z okruhu profesora ekonomie z Mnichova Hanse-Wernera Sinna, kteří se spojili do určitého typu „evropské rady moudrých“. Jejich dobrozdání by mělo poskytnout možnost měření „specifického stresu jednotlivých zemí“ v zemích eurozóny: které z nich jsou z těch, co společnou měnou získávají a které spíše ztrácejí.

Formou simulačních účtů tito vědci propočítávali, zda jednotlivé národní banky ve své zemi úrokové míry spíše zvyšovaly nebo spíše snižovaly. Podle nich by úroky v Německu v letech 1999 až 2006 byly v průměru o 0,4 procenta pod hodnotou Evropské centrální banky. Obdobné výsledky byly zjištěny i pro Francii. Nižší úroky by mohly v obou zemích stimulovat hospodářský růst, takto jej ale brzdily.

V dobře prosperujícím Španělsku by naopak úroky měly správně být o jeden procentní bod vyšší, v Irsku dokonce o 1,2 procentních bodů – aby přidusily příliš překypující konjunkturu a zmírnily nárůst cen. Namísto toho byl naopak boom ještě podněcován.

„Výsledky nepotvrzují, že by se průběh konjunktury ve členských zemích EMU postupně sjednocoval“, tvrdí ekonomové. Je zřejmé, že opak je pravdou. Příčinou jsou rozdílné reálné úroky v jednotlivých zemích – čili rozdíl mezi úrokem centrální banky a mírou inflace.

V zemích s vysokým tempem růstu, jakou je například Španělsko, stoupají ceny rychleji. Reálný úrok směřuje k nule, může být dokonce záporný, což propůjčuje investicím a tím i růstu dodatečný impuls. V zemích s nepatrným kladným znaménkem, ke kterým patří již dlouho i Německo, je tomu naopak.

Krátkodobě jsou tedy stabilní ceny v měnové unii nevýhodné, dlouhodobě působí pozitivně. Vzhledem k tomu, že v Německu je nárůst cen méně výrazný než jinde, vypracovala si tato země za celá léta výhodu v oblasti nákladů. Především cena práce, tedy mzdy, rostly pomaleji než v sousedních zemích.

Od zavedení eura stouply jednotkové mzdové náklady v Německu jen o 2,5 procenta, v ostatních zemích EMU naopak o 18 procent. Díky tomu se podle názoru odborníků zlepšila konkurenceschopnost a tím i exportní výsledky Německa. K tomu je třeba připočítat i sociální reformy a rozpočtovou konsolidaci – euro působí jako katalyzátor pro strukturální reformy.

Vývoj zatím dokládá, že se tyto snahy vyplácejí. V uplynulém roce vykazovalo německé hospodářství růst ve výši 2,7 procenta, tedy nejvíce od roku 2000. Tento trend se udržuje i v tomto roce, a to navzdory zvýšení daně z přidané hodnoty. Odborníci na konjunkturu ve spolkové vládě dokonce na základě dosavadního vývoje považovali za potřebné navýšit svoji prognózu hospodářského růstu na rok 2007 – z 1,7 procenta na 2 procenta.

Úspěch rodí další úspěch. V roce 2006 opustilo Německo při srovnávání úroků tábor znevýhodněných. Podle výpočtu ekonomů se úrok Evropské centrální banky u této nově prosperující země nacházel o 0,4 procenta pod úrovní stanovenou německou centrální bankou (Deutsche Bundesbank). Nyní tedy profituje i Německo ze společné měnové politiky. Příznivý vývoj glosují ve vládě umírněně: „Hospodářské zotavení v roce 2006 ukazuje, že měnová unie úspěšně překonala nejtěžší zkoušku“.

Ungleichgewichte im Euro-Raum

Nerovnováhy v eurozóně

Auszüge aus Presseartikeln, 21. Februar 2007, Nr. 9, S. 11.

Evropská centrální banka (ECB) požádala vlády členských zemí eurozóny, aby využily současnou příznivou hospodářskou situaci k většímu úsilí o konsolidaci státních rozpočtů. Potřebnost tohoto úsilí je podle odhadu ECB víc než naléhavá, nemá-li dojít k přehřátí ekonomik. ECB též výslovně upozornila na hospodářská a finanční rizika, vyplývající z deficitů bilancí zboží a služeb v některých členských státech. Přitom nešlo jen o obvyklé argumenty na podporu solidní finanční politiky, nýbrž o upozornění na těžkosti, které může pro rozpočtovou politiku členských zemí EMU znamenat rozdílný hospodářský vývoj v jednotlivých zemích.

Je skutečností, že země eurozóny se od počátku Evropské měnové unie v roce 1999 vyvíjely velmi rozdílně. Zřetelné je to například na ukazateli cenové konkurenceschopnosti, který byl před nedávnem v harmonizované formě vypočítán v rámci systému centrálních bank v EMU. Ukazatel udává, nakolik každá země získala či naopak ztratila cenové výhody v obchodě s jinými členskými zeměmi EMU, případně s dalšími 44 zeměmi, které členy měnové unie nejsou. Pro každý stát eurozóny jsou jeho obchodní partneři váženi podle příslušného podílu na vzájemné zahraničněobchodní výměně. Pokud jde o průměr celé eurozóny, cenová konkurenceschopnost se v prvních osmi letech EMU zhoršila o 4,3 procent, což je mimo jiné důsledek znehodnocení dolaru vůči euru. Mezi jednotlivými členskými zeměmi eurozóny ale existují velké rozdíly: Německo, Finsko a Rakousko od roku 1999 do roku 2006 svoji konkurenceschopnost v zahraničním obchodě zlepšily, ostatní členské země naopak utrpěly ztráty. Irsko se ztrátou 17 procent stojí přitom v čele. Důvod lze spatřovat zčásti v tom, že irské hospodářství realizuje značnou část svého zahraničního obchodu se Spojenými státy a devalvace dolaru ho tudíž zasáhla obzvláště silně.

Rozdílná konkurenceschopnost vůči zahraničí u jednotlivých členských zemí EMU je podle analýzy ECB způsobena mimo jiné cenovým vývojem v eurozóně. V zemích s nárůstem konkurenceschopnosti, případně jen s její malou ztrátou, se spotřebitelské ceny zvyšovaly jen podprůměrným tempem. Tak například spotřebitelské ceny v Německu – ve srovnání s průměrem v eurozóně – v prvních osmi letech EMU poklesly o 4,4 procent, zatímco v Irsku stouply o 11,5 procent. Zčásti odrážejí tyto rozdíly přizpůsobování cenových úrovní, které je v rámci společného trhu a společné měny obvyklé. ECB ale poukazuje na fakt, že rozdíly ve vývoji inflace ukazují na dlouhodobé rozdíly ve vývoji mezd. Určitý vliv na tuto skutečnost mají

v některých zemích eurozóny ustanovení o mzdových indexech, které v rozdílné podobě existují například ve Španělsku, Belgii, Řecku, Francii nebo Itálii a které vážou vývoj mezd více nebo méně na vývoj inflace.

V prvních osmi letech Evropské měnové unie vzrostly jednotkové mzdové náklady – ve srovnání s průměrným vývojem v eurozóně – obzvláště výrazně v těch zemích, ve kterých došlo i k velkému nárůstu cen. To vysvětluje další příčinu ztráty jejich konkurenceschopnosti v oblasti zahraničního obchodu. Stoupající jednotkové mzdové náklady poukazují na skutečnost, že mzdy rostou rychleji než produktivita práce. Obzvláště zřetelný je tento vývoj po roce 1999 v Portugalsku, Řecku a Irsku, ale i ve větších zemích eurozóny, jakými jsou Španělsko a Itálie. Ve Finsku, Rakousku a Německu naopak relativně klesající jednotkové mzdové náklady inflaci nejen brzdily, nýbrž i posilovaly konkurenceschopnost podniků a zaměstnanců vůči zahraničí.

ECB varuje, že divergence ve vývoji spotřebitelských cen a jednotkových mzdových nákladů může vést k vnější nerovnováze některých členských států eurozóny a vyžádá si nezbytnou korekturu. Největší deficity bilancí zboží a služeb vykazují totiž podle analýzy ECB země jako je Řecko, Portugalsko a Španělsko – tedy země, ve kterých došlo též k velkému nárůstu jednotkových mzdových nákladů. V Portugalsku narostl deficit bilance zboží a služeb za uplynulých 8 let EMU na 56 procent HDP, v Řecku na 45 procent HDP, ve Španělsku na téměř 30 procent HDP. Vzhledem k tomu, že v EMU už nemůže mezi členskými zeměmi kolísat žádný nominální směnný kurs, lze korektury takovéto vnější nerovnováhy dosáhnout pouze nižší mírou inflace, pomalejším nárůstem mezd oproti konkurenci a slabší vnitřní poptávkou. Takovýto vývoj může podle ECB velmi nepříznivě ovlivnit udržitelnost finanční politiky, neboť je obvykle spojen s nižším výběrem daní a s vyššími sociálními výdaji státu.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Axel Schrinner

Studie : Viele Industrieländer verschwenden Geld

Studie: mnohé průmyslové země mrhají penězi

Handelsblatt, 30./31.3./1.4.2007, Nr. 64, S. 3

Hlavní ekonom ECB Jürgen Stark požaduje štíhlý stát – výdaje by neměly přesáhnout 35 procent hospodářského výkonu

Sociální státy severní Evropy a některé anglosaské země zacházejí velmi příkladně s daněmi svých občanů, naproti tomu v Německu, ve Francii, v Řecku, v Itálii, v Portugalsku a v Lucembursku zvláště efektivně nehospodaří. Vyplývá to ze studie vypracované ekonomy ECB a Spolkového ministerstva financí (Martin Heipertz a Melanie Wand-Warmedinger) nazvané „Které ekonomické a sociální systémy postačí výzvám příštích desetiletí?“.

Globalizace a demografický vývoj nutí státy, aby přezkoumaly hospodárnost svého veřejného sektoru, protože z důvodu stárnutí obyvatelstva hrozí exploze státních výdajů a globalizace podkopává národní daňové systémy a ohrožuje příjmy státu.

„Výkonnost a hospodárnost státního sektoru mají hlavní význam pro hospodářský růst a pro udržitelnost státních financí“, tvrdí hlavní ekonom ECB J. Stark. „Víme sice, kolik peněz dnes vlády vydávají. Víme však, kolik je skutečně potřeba k dobrému výkonu veřejného sektoru?“ Vláda, která dbá na hospodárnost, by si měla položit otázku, zda by nebylo možné se stejným finančním objemem dosáhnout vyšší úrovně vzdělání obyvatel nebo zda by spravedlivého přerozdělení příjmů nebylo možné docílit s „menším“ státem.

Autoři studie docházejí k závěru, že Velká Británie, Irsko a USA sice mají relativně velmi nízké státní výdaje, ty však jsou efektivně využity. Všechny tyto země charakterizují pružné trhy, silný růst a výkonný trh práce - vyznačují se ale značnou sociální nerovností. Velké státní sektory Švédska, Finska a Dánska dosahují podobně dobrých výsledků - ale už s podstatně vyššími výdaji - kupř. za aktivní politiku trhu práce

a vysoký počet zaměstnanců ve státním sektoru. Dobře rozvinuté kapitálové trhy a vysoká flexibilita zbožových trhů umožňují hustou sociální síť s vysokou spravedlností při rozdělování („protect the worker, not the job“).

Extrémním protikladem těchto států jsou některé středomořské a kontinentální evropské země jako jsou Francie, Německo, Řecko, Itálie, Portugalsko a Lucembursko, které i navzdory velkému státnímu sektoru dosahují slabého výsledku. Financování státu není udržitelné, možnosti růstu jsou špatné, nezaměstnanost vysoká, růst produktivity práce je nevalný, úroveň vzdělanosti podprůměrná, nerovnováha příjmů vysoká a kapitálové trhy jsou spíše méně rozvinuté.

Že to ale jde i jinak, ukazuje skupina reformně orientovaných zemí v srdci Evropy: Nizozemsko, Španělsko, ale i Rakousko a Belgie v posledních desetiletích výrazně zvýšily efektivitu svých státních aparátů. Tržní síly se více prosadily a růst i zaměstnanost se zvýšily, aniž by sociální stát utrpěl. Reformy mají výsledky: Itálie a Nizozemsko investovaly přibližně stejný podíl svého HDP do systému vzdělávání - ale jen Rakousko ve studii PISA dosáhlo předního postavení, Itálie skončila ve spodní části tabulky. Irsko má zhruba jen poloviční sociální výdaje než Německo, i když je rozdělování příjmů v obou zemích přibližně stejné.

Vlády by se měly v každé kategorii státních výdajů orientovat podle zemí s nejlepším výkonem, požaduje Stark. Pak by postačovala státní kvóta v rozmezí 30-35 procent k financování základních úkolů. Cca pět procent HDP by umožnilo nabízet efektivní vzdělávací systém - je tomu tak v Japonsku, Nizozemsku a Velké Británii. Dvě až tři procenta by efektivní stát měl investovat do infrastruktury - jako v Rakousku, v Kanadě, ve Švýcarsku a ve Švédsku. Deset až patnáct procent by stačilo k přerozdělení příjmů (viz Japonsko a Norsko). Další deset procent by pak měl stát vynaložit na ostatní veřejné statky a služby. K tomu by se už připočítala jen 2-3 procenta na úrokové platby. K tomu má ovšem Německo opravdu daleko: jeho státní kvóta činí 46 procent HDP.

Norbert Häring

EZB nabelt sich von der Fed ab

ECB se odpoutává od Fed

Handelsblatt, 27.3.2007, Nr. 61, S. 23

Finanční trh počítá s protichůdným vývojem hlavního úroku v Evropě a v USA

Poprvé po sedmi letech dnes finanční trhy očekávají, že se ECB odpoutá od své velké sestry v USA. Podle očekávání trhů sníží americká Fed z důvodu slábnoucí konjunktury svůj hlavní úrok - a to v období mezi koncem května a začátkem září, zatímco ECB hlavní úrok zvýší ještě jednou v červnu nebo v srpnu, i když zatím vždy s určitým odstupem následovala příkladu Fed; toto očekávání úprav vychází z kurzů úrokových termínovaných obchodů.

Americká konjunktura pociťuje zátěž končícího dlouholetého boomu v oblasti cen nemovitostí a v posledních týdnech už vyslala signály oslabení. Proto mnozí ekonomové očekávají, že centrální banka přispěje konjunkturě na pomoc snížením úroků, hlavní úrok v současné době činí 5,25 procenta. Naproti tomu řada zástupců ECB v posledních dnech objasnila, proč současný úrok ve výši 3,75 procenta v europrostoru považuje za příliš nízký (jeden ze členů direktoria ECB nedávno varoval před nastávajícími inflačními riziky).

ECB je názoru, že vzestup konjunktury v Evropě bude pokračovat bez ohledu na tendence oslabení v USA. Prezident ECB J.-C. Trichet na podporu tohoto tvrzení vícekrát potvrdil, že propojení zahraničního obchodu europrostoru s Velkou Británií je významnější než s USA.

Redukce vlivu USA

Hlavní ekonom největší evropské banky HSBC, S. King, souhlasí: „Americká konjunktura už nemá zásadní vliv na europrostor, protože ten se výrazněji orientuje na nově se rozvíjející země“. Poukazuje na to, že prognózy růstu europrostoru se zvyšují, zatímco v USA dochází k revizi směrem dolů. S tím ale nesouhlasí J. Calloux, hlavní ekonom Royal Bank of Scotland (RBS); ten zkoumal, které indikátory především hýbou s kurzy na evropském trhu půjček. V tom se koneckonců odráží odhad trhu, na němž závisí politika centrální banky. Na 1.-4. místě nejdůležitějších indikátorů vlivu se nacházejí údaje o americké konjunkturě, a teprve na 5. místě je konjunkturální index Ifo-institutu. „Překvapení v případě amerického indexu nákupních manažerů se na evropském trhu půjček projevují čtyřikrát silněji než odpovídající evropský index“, uvádí Calloux – a to i když je evropský index zveřejněn dříve. Calloux tedy nemohl konstatovat, že by dominující vliv amerických indikátorů v poslední době oslabil. Na rozdíl od peněžního trhu se zdá, že trh s půjčkami dává méně na nádeje ECB a bankovních ekonomů na odloučení hlavních úroků.

„Velikost exportních podílů není dobrým indikátorem vzájemné závislosti konjunktury europrostoru a konjunktury jeho obchodních partnerů“, poznamenává Calloux. „Na rozdíl od ECB zjišťujeme, že ekonomika europrostoru reaguje na USA citlivěji nežli Velká Británie a další obchodní partneři“. Navíc však ne všichni bankovní ekonomové sdílejí očekávání trhu, že příští úrokový krok Fed bude směrem dolů; ekonomové RBS věří, že oslabení americké konjunktury bude mírné. Proto vycházejí z toho, že trh se v ohledu Fed mýlí, ne však co se týká zvýšení úroku ECB. J. Callow, hlavní ekonom evropské Barclays Capital, má připravenou hypotézu, která by mohla vysvětlit, proč trh navzdory historickým zkušenostem očekává protichůdný úrokový trend: scénář by údajně byl realistický, kdyby se jednalo pouze o jemné úpravy, říká Callow, když by tedy ECB (prozatím) naposledy hlavní úrok zvýšila a Fed by jej zase pro jistotu jednorázově trochu snížila.

Norbert Häring

Experten in Paris kritisieren die EZB

Odborníci v Paříži kritizují ECB

Handelsblatt, 8.3.2007, Nr. 48, S. 23

Výsledky studie Banque de France věnované hlavní části dvoupilířové strategie

Dvoupilířová strategie ECB je vystavena stále většímu tlaku: před několika dny zveřejnila Banque de France (BdF) studii, která v rámci mezinárodního srovnání zpochybňuje strategii peněžní politiky ECB. Prezident BdF, Christian Noyer, který je současně členem rady ECB, loni v listopadu představil vědcům první dílčí výsledky a postaral se tak o rozruch v odborných kruzích. Studie, která byla nyní zveřejněna na internetu, však předchází Noyerovy náznaky výrazně přesahuje.

Poslední vývoj rychlosti oběhu množství peněz M3 zpochybnil spolehlivost růstu množství peněz coby pilíře ve strategii ECB. M3 zahrnuje peněžní hotovost, žirové a další pohledávky s krátkou dobou splatnosti. Výrazně snížená rychlost oběhu, jak autoři studie konstatují, znamená nutnost oběhu většího množství peněz k tomu, aby při zachování shodných cen a stejných výkonů byly realizovány všechny nákupy i prodeje. Ve dvoupilířové strategii ECB má status jednoho pilíře analýza množství peněz. Druhým pilířem je ekonomická analýza, která odpovídá tomu, co je obvyklé ve všech centrálních bankách.

Důležitá součást monetární analýzy spočívá v tom, že ECB porovnává růst množství peněz s referenční hodnotou ve výši 4,5 procenta, která je považována za slučitelnou s cenovou stabilitou. Podle názoru autorů studie je nanejvýš nutné referenční hodnotu reformovat a je potřeba ji nastavit podstatně výše, tomu však oponoval hlavní ekonom ECB Jürgen Stark tím, že hodnota 4,5 procenta představuje bez ohledu na studii i nadále nejlépe zvolené ohodnocení.

Studie byla vypracována jedním z ekonomů (BdF), univerzitním profesorem ze Sorbonny a vědcem ze státní výzkumné instituce CNRS; všechny pracovní materiály zveřejněné BdF údajně vyjadřovaly pouze názor autorů. Veřejnou prezentací výsledků, charakterizovaných jako „průběžný výzkum BdF“, se však prezident BdF jednoznačně se studií ztotožnil.

Autoři tvrdí, že referenční hodnota byla stanovena již při přechodu do EU, tedy v době, kdy panovala extrémní nejistota ohledně skutečných změn v potřebě peněz a od té doby se již novému vývoji nepřizpůsobila.

Studie nutí Radu ECB, aby jednala: Rada totiž v roce 2003 ohlásila, že bude referenční hodnotu průběžně prověřovat a v případě potřeby ohlásí změnu, od té doby se však již záležitostí nezabývala.

Vysoký převis v množství peněz, který ECB již léta odvozuje na základě porovnání růstu množství peněz a referenční hodnoty, je koncepčně argumentem pro vyšší hlavní úroky. Autoři však konstatují, že peněžní převis zmizí, pokud dojde k úpravě referenční hodnoty v souladu s jejich výsledky.

Aby se zabránilo příp. nedorozuměním, autoři tvrdí, že nezpochybňují existenci nadměrné likvidity. Tu však je možné lépe zjišťovat na základě historicky dlouhodobých nízkých úroků a na základě nízkých rizikových přírůstků u půjček a úvěrových derivátů než pomocí množství peněz.

Zpracovala M. Beránková